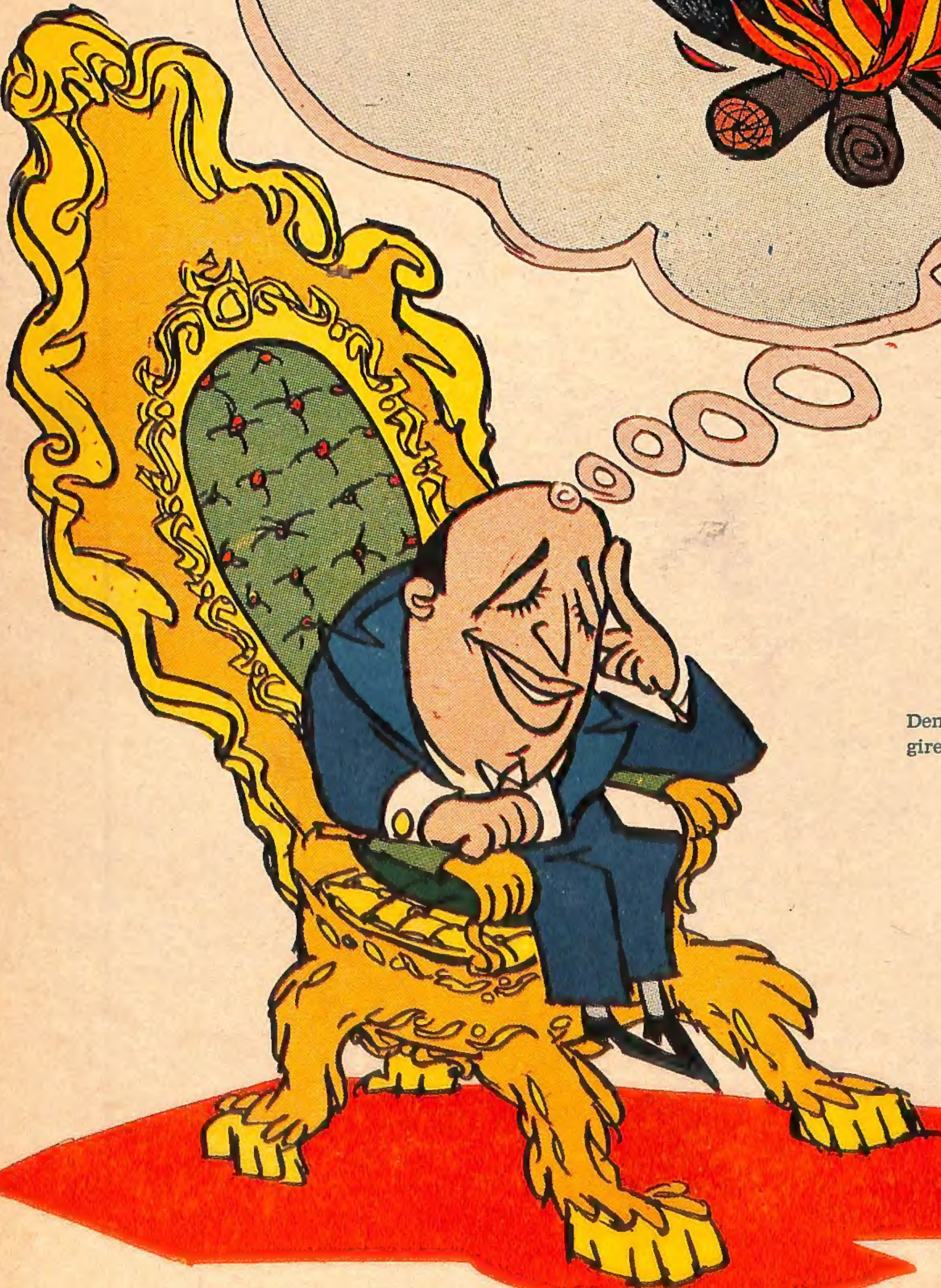
68-24

Akbaba

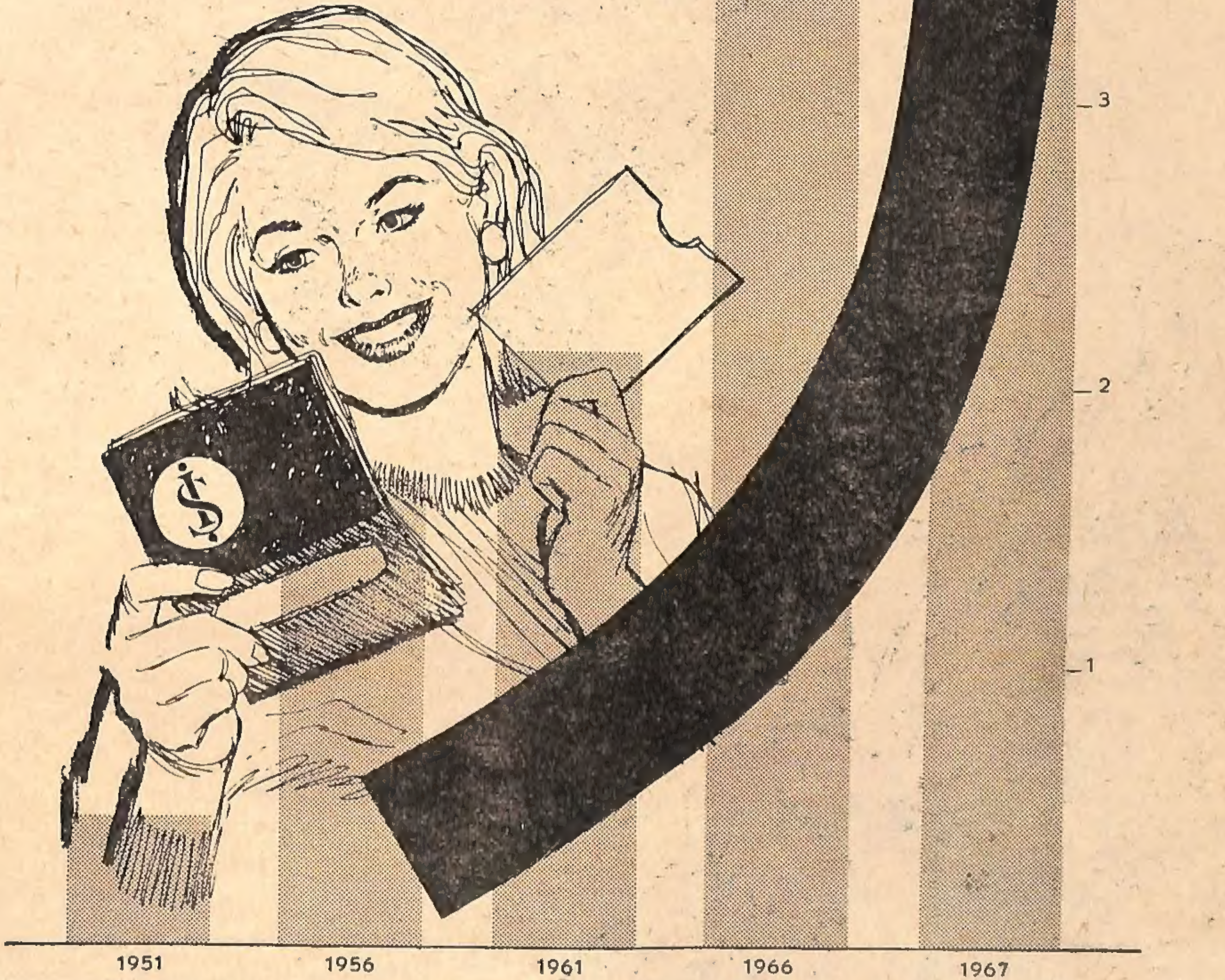


Demirel, «Vatandaşın tenceresine ne gireceğini bile düşünüyoruz» dedi.

Yazısız

GAF

tasarruf mevduatında daima önde...



Halkımızın daima artan teveccühü: 1967 yılı sonunda Türkiye İş Bankasının Tasarruf Mevduatı, 4 milyar 44 milyon lirayı bulmuştur. Hızla gelişen tasarruf mevduatı ve mudi adedi bakımından İş Bankasının daima başta olması, halkımızın Türkiye İş Bankasına olan itimadının en inandırıcı delilleridir. (Aynı devre zarfında İş Bankasına emanet edilen paraların yekûnu ise 5 milyar 396 milyon liradır.)



TÜRKİYE İŞ BANKASI

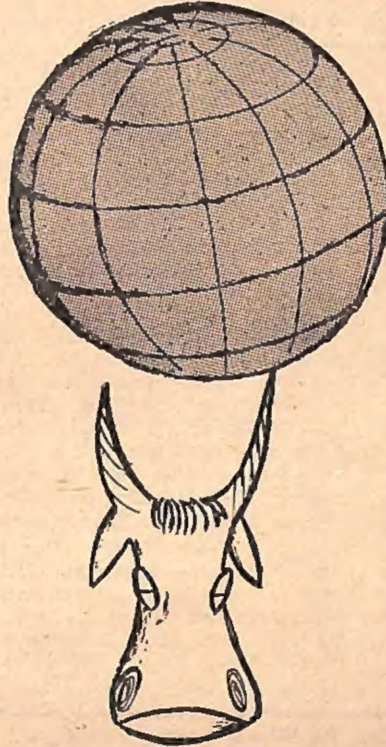
PARANIZIN... İSTİKBALİNİZİN EMNİYETİDİR

(Yeni Ajans: 2514 — 97)

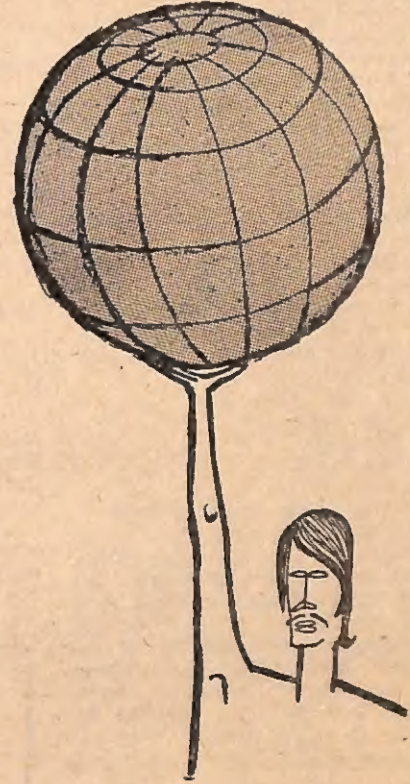


Yıl: 46 Cilt: 14 Sayı: 24 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 5 Haziran 1968

Gençlik hareketleri bütün dünyaya yayılıyor. — Gazeteler —



DÜN...



...BUGÜN!

Zaman ve Zamane!

ZAMAN ile zamane arasında elbette bir fark var. Zamane kelimesinde bir çeşit şikâyet kokusu vardır. İnsanlar yaşlandıkça eski günleri arar olurlar:

— Aaaaah, neydi o eski günler! Bizim gençliğimizde... diye söze başlayarak geçmiş vakitlerin özlemi içinde anlatırlar da anlatırlar. Kişiler arasında Nasrettin Hoca gibi özü sözü doğru, lâfını sakınmaz kimse az bulunduğu için:

— Ulan biz senin gençliğini de biliriz... diye bir hatırlatma yapan pek bulunmaz.

Diyelim ki Şefika hanımefendi, veya Mahinur hanım yetmiş yaşının ağırlığı içinde sürmeli gözlerini süzerek anlatıyor:

— Biz gençliğimizde büyük-küçük bilirdik; bakıyorum şimdiki gençlere sağı solu saydıkları yok! Ne yaparsın zamane...

«Zaman» değil, «zamane» diye konuşur bazı yaşlılar... Çünkü «zaman» insanın gençlik zamanıdır, «zamane» de insanın yaşlılık zamanıdır... Her şeyin bozulduğu, dünyanın tersine döndüğü, tadı tuzu kalmadığı zamandır zamane...

Mükerrem beyefendi veya Halit bey söz gelişi eski saray artıklarındandır. İstanbul'un Osmanlılık devrini yaşamıştır. Ol zamanları anlatırken:

— Biz gençliğimizde muallimlerimize hürmet eder, derslerimize çalışır, gözlerimizi yerlerden kaldırmazdık. Şimdiki gençlere bakıyorum da utanıyorum! Ne yaparsınız zamane...

Demek ki genç ihtiyarlamasını bilmeyenlerin dilinde şimdiki zaman zamane oluyor. Dünkü gençler yaşlanınca bugüne zamane diyorlar, bugünkü gençler ihtiyarlayınca yarına zamane diyeceklerdir. Çağın gidişine ayak uyduramayan, dünyanın gelişmesine akıl erdiremeyen ve değişmesine tahammül edemeyen kişiler böyle konuşurlarken nice yetmişlik, seksenlik gençler vardır ki her şeyi anlar, her şeyi hoşgörürler. Onların gönlü sanki hiç bitmeyecek bir baharın taze yaprağı gibidir. Gençliğe diş bilemezler onlar ve her olayı kendi mantığının içine oturtmasını bilirler:

— Delikanlılık kolay değil, biz de delikanlı olduk, hoş görmeli... diye konuşurlar.

Şimdi bütün dünyadan gelen haberler gençlerle yaşlılar arasındaki çelişmenin gittikçe arttığını bildiriyor. Avrupa'da bir fırtına esti. Dünyanın her yanında bu fırtınanın rüzgârları duyuluyor. Gençler, yaşadıkları düzene başkaldırıyorlar. Zaman zaman ortalığı birbirine katıyorlar. Toplu gösteriler yapıyor, polisle çarpışıyorlar. Bu arbede içinde yaralılar hastahaneye kaldırılıyor, gözyaşartıcı bombalar kullanılıyor, yangınlar çıkıyor. Gençlik gösterilerinde en ileri giden Fransa oldu ki genç kızlar bile barikata çıkıp döğüştüler:

— Kahrolsun De Gaulle, istifa etsin... diye bağırdılar.

Ama Avrupa'nın devlet adamları bir başka oluyor. Gençlerin bütün protesto hareketlerini anlayışla değerlendiriyorlar. Öfkeyle, nefretle, kızgınlıkla, anlayışsızlıkla değil... Düşünün ki koskoca Paris'in altı üstüne gelmiş, kargaşalık almış yürümüş ve gençler tümen tümen:

— Katil De Gaulle... diye bağırmışlar.

General De Gaulle, bu ünlü ve ağırbaşlı devlet adamı, belki kendisini koltuğundan ve iktidardan uzaklaştıracak bu sert davranışlar karşısında dahi bir babanın çocuklarına eğildiği gibi şefkatle yanaşıyor meseleye:

— Bütün bu olaylar Fransa'da meydana gelmiş büyük bir değişimin ve reform ihtiyacının belirtileridir... diyor.

Böylece gençlerin yürürlükteki düzene karşı tepkileri, yürürlükteki düzeni değiştirmek ve daha iyiye götürmek yolunda ihtiyar bir generalin ağzında vaat oluyor.

Bütün yeryüzünde, Çekoslovakya'dan Polonya'ya, Fransa'dan İtalya'ya, İsveç'ten Amerika'ya kadar her yanda gençlik hareketleri kaynaşıyor. Bu olaylara:

— Eeee zamane çocukları bunlar!... Galiba dünyanın sonu geldi! diye bakmak var; meselenin künhünü anlamaya çalışmak var... Dünya değişiyor. Gerçi «Böyle gelmiş, böyle gider» diye bir vecize dolaşır dudaklarda... Ama böyle gelmemiştir, böyle gitmeyecektir. İnsanlık, tarihin ilk çağlarından beri durmadan değişmiştir. Dün bugüne benzemez, bugün yarına benzemez. Yeniliklerin tümüne gebe bir Yirminci Yüzyılda yaşıyoruz.

Yaşayanlar, çok şeyler görecekler.

Zamane değil, zamandır bu... Hepimiz «zamane» de geçmişi arayacağımıza «zaman» da geleceğin müjdesini görmeye çalışalım.

AKBABA

AKBABA

Gelecek hafta

BEŞ RENKLİ İLÂVELİ

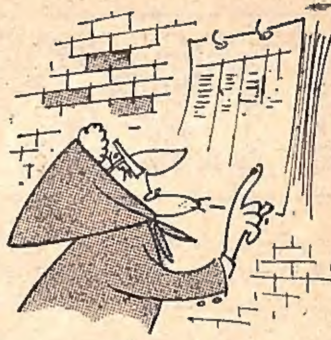
Yaz Sayısı

Bütün yazarlarımız, bütün çizerlerimiz kalemleri ve fırçaları ile fevkalâde bir yaz sayısı hazırladı.

AKBABA'nın BÜYÜK SÜPRİZİ!

Gelecek hafta

Renkli İlâveli Yaz Sayımızda



AH ŞU KÜTÜKLER!

Adnan VELİ

2 HAZİRAN pazar günü, öğleden sonraydı. Şehlevend Hanım, ağır ağır yürüyerek caminin avlusundan içeri girdi. Şadırvan direklerinden birinin dibine yerleştirilmiş olan seçim sandığına sokuldu. Gençten, şişmanca adama dönüp:

— Efendi oğlum, dedi. 81 numaralı seçim sandukası bu mu?

— Sanduka demezler bunun adına hanım... Sandık derler.

— İyi ya işte oğlum... Ben o kadar tatamâtını bilemem. Rey atmaya geldim.

— Seçmen kartın var mı senin?

— Dün akşam, Muhtar Talip efendi haber yollamış. Kartını yazmaya vakit kalmadı, demiş. Nüfusuyla gidip reyini atsın, demiş.

— Nüfusun yanında mı?

— Yanımda...

— Pekâlâ... Hangi mahallede oturuyorsun sen?

— Şerefiye mahallesinde...

— Sokağının adı ne?

— Bekârlar Sokağı...

— Kaç numara?

— Ya 33 olacak, ya da 43... Şimdi aklımdan çıkıverdi.

Adam, yanında oturan arkadaşına döndü:

— Bekârlar Sokağının kütükleri sende mi?

— Burada...

— Ver bir dakika şunu... Bekârlar Sokağı mı demiştin hanım? Kaç numaraydı?

— 33 zaar.

— Adın ne?

— Şehlevend.

— Soyadın?

— Altıbıyık...

— Nene lâzım senin altıbıyık?... Beşbıyık diyemez miydin?

— Ayol, beşbıyık diye muşmulaya derler. Benim rahmetli efendim, her daim bıyık altından güldüğü için, soy ismi olaraktan altıbıyık almıştı.

— Altıbıyık, netameli bir lâf değil. Bak, Kadıköy'deki altıyol ağzını bile istimlâk edip, beşyol ağzı yapacaklar. Kendini bilen, şimdiki zamanda altıyı karıştırmaz.

Sandık Kurulundan, zayıf, kara kuru biri lâfa karıştı:

— Bey kardeşim, propaganda yapma... Herkesin soyadı, senin ne üzerine vazife?

— Yok yâni, ben onun iyiliği için söyledim. Yarın öbür gün, Vilâyet'e olsun, Belediye'ye olsun, bir işi düşse, eziyet çeker diyerekten, insaniyetliğime konuştum. Hanım!... Şehlevend hanım!... Sen kütükte adını görmüş müydün?

— Ben, bizim Tevfik'le Muhtarın önüne gitmiştim. Tevfik benim adımı buldu. Kâğıdın en üstünde benimki yazılıymış, altında da Tevfiğin.

— Tevfik kim?

— Benim ortanca oğlum.

— Onun soyadı da Altıbıyık mı?

— Yooo... Onunki başka... Onun soyadı, Etekçigil...

— Hah işte bak... 33 numarada Tevfik'in adı yazılı... Tevfik Etekçigil diye yazılı...

— Benimki de tam onun üstündeymiş... Tevfik söyledi.

— Onun üstünde Pakize Demircan var.

— E, ben şimdi ne yapacağım?... Elimde madem nüfusum var, atıvereyim reyimi...

— Kütükte adın yazılı değilse, atamazsın valde...

— Canım, ben yabancı değilim ki... Beni, Bekârlar Sokağında, kime sorsan bilir.

— Olmaz valde, olmaz... Sen şimdi muhtara kadar git. Seni, kütüğe yazıp yazmadığını sor, muhtar sana yol gösterir.

— Hay Allah vâ Rabbim... Daha eve gidip de, torunumun bezlerini yıkayacağım. Kapı kapı dolaşmaya vaktim var mı benim?

Şehlevend hanım, ister istemez geri döndü. Ağır ağır yürüyerek muhtarlığa geldi. Kapının önü, ana baba günüydü, ama içeride kimsecikler yoktu. Şehlevend hanım, kendisi gibi başörtülü bir kadının yanına sokuldu:

— Hemşireciğim, dedi. Muhtar Talip efendi içeride yok mu?

— Sorma hanımcığım... Tam bir saattir, biz de kapının önünde bekliyoruz. Muhtar için, kimi seçime gitti, diyor. Kimi, kahvede kâğıt oynuyor, diyor. Kimi kamyon çarpmış diyor. Kimi de saklandı, diyor. Hangisinin lâfına inanmalı, ben de bilemiyorum.

— Vah vah... Ben de kütükleri sormaya gelmiştim.

— Aman, sade siz mi hemşire?... Biz de kütükleri sormaya geldik. Ama, adamı kodunsa bul.

— Şimdi ne yapmalı bilmem ki... Daha eve gidip de mangala kömür koyacağım. Kızın naylonlarını ılık sudan geçireceğim, sonra da dolmanın içini hazır edeceğim. Kaç parça olayım bilmem ki... «Bu sefer rey atmazsan, kuru fasulya onbeş liraya çıkacak» dediler. Çıkar mı çıkar... Haydi Allaha emanet ol kardeşim. Muhtarın evine bir bakayım bari...

— Gülegüle kardeşim... Eğer evdeyse, buraya kadar bir zahmet, gelsin.

— Olur... Söylerim hanımcığım.

Şehlevend hanım, ağır ağır caminin arkasından dolanıp merdivenli bayıra saptı. Dizlerini tuta tuta yokuşu tırmandı. Asmalı evin önünde durup, kapının tokmağını üç sefer vurdu. İçeriden, kalın bir erkek sesi geldi:

— Kim oooo?...

— Benim ben... Şehlevend hanım geldi.

Kafesli cumbadan bir baş uzandı:

— Haaa, sen misin hemşire?

— Ben'im Talip efendi. Rahatsız ettim seni. İşin çok mu?

— Tabii... İşten baş aldığımız olmuyor ki... Mutfağı hamamböceği sarmış. Her tarafa ilâç sıkıyorum.

— Ayol Talip efendi!... Ben seçime rey atmaya gitmiştim. Kütükte adın yok diye attırmadılar. Halbuki benim ortanca oğlan, kütükte adımı okumuştu. Acep sonradan silindi mi?

— Haaaa, Şehlevend abla!... O kütüklerin başına bir kaza geldi. Evvelisi akşam, ben yazı yazarken kapı açık kalmış. Masanın üstünde bir şişe zeytinyağı vardı. Hani, biraz cacık yapmıştım da, zeytinyağı şişesini mutfağa sonra bırakırım diye masanın üstüne koymuştum. Masanın üstünde biraz da beyaz peynir vardı. Halk Partili Arnavut Kâmil'in kedisi peynirin kokusunu almış. Bizim masanın üzerine atlayıverince hadi bakalım, zeytinyağı şişesi, bizim kütüklerin üzerine boca oluvermez mi? Beynimin içinde yangın çıktı zannettim. Sonra da o gece oturup sabaha kadar, gözümü kırpmadan, kütükleri bir daha yazdım. Muzur adamların muzurluğu hep bize dokunuyor.

— Arnavut Kâmil dediğin de kim?

— Kim olacak?... Uyuntunun biri...

— Belki de kediyi mahsus göndermiştir.

— Ona ne şüphe hemşire...

— Peki, şimdi ben nasıl rey atacağım?... Yeni kütüğe niye beni yazmadın?

— Canım, insanlık hali bu... Yazarken unutmuşum. Ne var bunda?.. Kabahat benim değil ki...

— Ya kimin?

— Söyledim ya, Arnavut Kâmil'in kedisinde diye... Ama ben o kediyi bir yakalayayım, belinin orta yerine bir süpürge sopası vurup da, Ertuğrul Adalı'dan beter etmezsem, bana da Şerefiye Mahallesinin biricik muhtarı Korsan Talip demesinler.

— Orasını anladık ama, ben rey atmaya enikonu geç kaldım kardeşim. Bana bir yol göstersene...

— Valla, ne diyeyim hemşire?... Bir yanlışlıktır olmuş. Sen şimdi dosdoğru caddeye çık. Bir otobüse atla... Sultanahmet'te seçim mahkemesi var. Oraya git. Hâkime derdini anlat. Sana bir ilâm verecek. O ilâmı al, aynı sandığa gel. Oradakilere ilâmı gösterip reyini at.

— Ama Talip efendi, seçimin iftarı, saat beşteymiş. Saat beşten sonra rey attırmıyacaklarmış. Beşe kadar, senin söylediğin işler tamam olur mu hiç? Hem, tamam olsa bile, benim bunları yapacak halim var mı?

— Sen kime rey atacaksın valde?

— Vallahi ne yalan söyliyeyim?... Ecevit'in partisine atmak geliyor içimden... Dün akşam bir rüya gördüm. Yeşil sarıklı bir hoca, elime altı tane bakır para verdi. Sonra da kayboldu. Paralar küflenmiş ama, enikonu ağır... Ben paraları külle oğunca, şıkır şıkır altın meydana çıkmaz mı? Sevincimden, kan ter içinde uyanıvermişim. Bu sabah hemen Hesnâ hanıma koşup, rüyamı tâbir ettirdim. Hesnâ hanım da dedi ki, «Eski altın, ne olsa altındır. Sen reyini İsmet Paşa'ya at, sonu selâmettir» dedi. Rüyada malûm oldu bana... Onun için ben, ona atacağım.

— Öyleyse, karışık işlere beni karıştırma hanım. Ne halin varsa, gidip kendin gör. Deminden beri sana çene çalıyoruz. İşimi bıraktım, seninle uğraşıyorum. Hâlâ bana zart zurt ediyorsun. Haydi çekil git şuradan... Seninle uğraşacağıma, hamamböcekleriyle uğraşırım, daha iyi...

Sonra, çat diye pencereyi kapadı. Şehlevend hanım, orta yerde kalakalmıştı. İster istemez geriye döndü. Yokuşun merdivenlerini inmeye başladı. Bir yandan da, kendi kendine mırıldanıyordu:

— Nezahat'in deli oğlan, geçende bana «Sen millî iradesin» demişti. Zaar piç kurusu beni aldatmış. Yoksa ben öyle millî irade filân olsam, Arnavut Kâmil'in kedisi yüzünden, elim böğrümde kalır mıydı böyle? Aaaaah ah!... Şu demokraside başımıza ne geliyorsa, hep kütüklerin yüzünden geliyor.

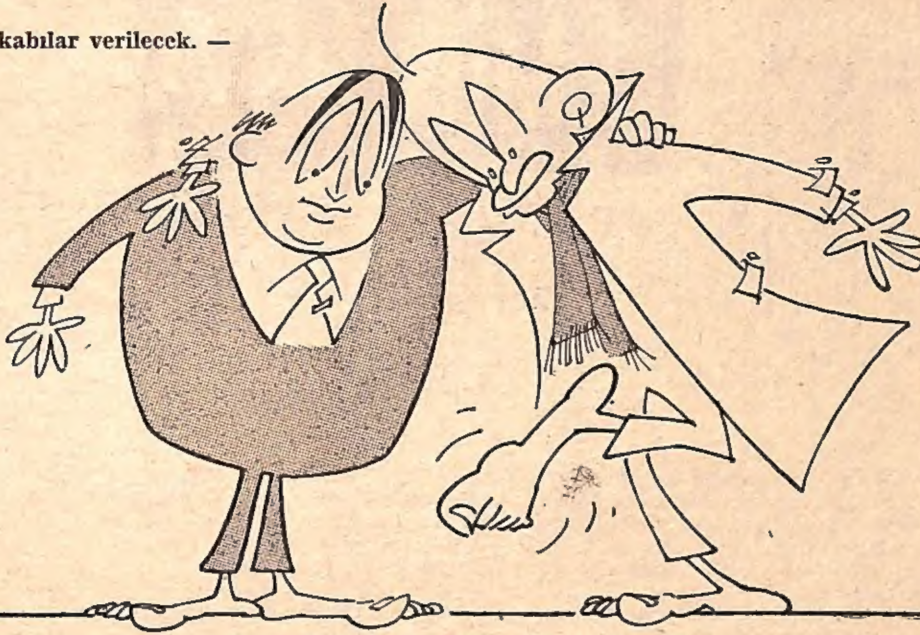
Adnan VELİ

— Beyice'de toprak yüzünden köylülerle ağalar çatıştı. —



Yazısız

— Liderlere halk tipi ayakkabılar verilecek. —



Yazısız

YELPAZE

REFİK ERDURAN

Düdüklerden sonra

MODERN hesap makinelerinin babası sayılan on dokuzuncu yüzyıl İngiliz matematikçisi Charles Babbage gürültüye pek dayanıksızmış. Çalışırken çıt olsa masasından fırlar, deliye dönermiş.

Onun bu özelliğini iyi bilen Londra muzipleri zavallıyı eğlence haline getirmişler. Penceresinin dibinde kavgalar çıkartır, çocuklara patırtılı oyunlar oynatır, bando mızıkalara konserler verdirirlermiş.

Öyle zamanlarda adamcağız —şair Byron'un kızı olan sevgilisi Kontes Lovelace'in de yardımıyla— pencereden gürültücülerin üstüne yemek artıkları ve çerçöp yağdırır, bir yandan da kollarını göklere kaldırarak haykırırmış:

— Ulu Tanrım, ne demeğe bu kulakları taktın kafamın iki yanına?

Oysa günümüzün büyük şehirlerinin gürültü seviyesiyle kıyaslanırsa İngiliz bilginini kulaklarından bezdiren sesler ninni sayılır. Arada geçen yıllarda hoparlörler şarkıcı gırtlaklarının, fabrika uğultuları çekiç takırtılarının, jet homurtuları atlı araba tıngırtılarının yerini aldı.

İşin kötüsü, gittikçe hızlanarak artacak bu curcuna. Yakında hizmete girmesi beklenen süpersonik yolcu uçaklarının havada yarattığı «sonik patlama dalgaları» pencere camlarını kırabiliyor. Onların şehir üstlerinden geçmemesi sağlanabilse ve daha başka gürültülü teknoloji yenilikleri de insanlardan uzak tutulabilse bile mesele çözümlenmiş olmuyor. Durmadan çoğalan araç, gereç, motör, makine, elektrikli âlet vesairenin insanlar tarafından her an farkedilmese de özel cihazlarla ölçülebilen bir gürültü birikimi var.

Uzmanlar buna «havanın sesle kirlenmesi» diyorlar. Aynı atmosferin çeşitli gazlar ve dumanlarla kirlenmesi gibi yâni...

Psikologlar da bu ses kirinin insan sinirleri üstündeki etkisini incelemekteler. Gürültü birikimi belirli bir seviyeyi aşınca âdemoğlunda huzursuzluk, uykusuzluk, sebepsiz öfke gibi dengesizliklere yol açıyormuş. «Sanayileşmiş ülkelerin büyük şehirlerinde gittikçe artan suç oranının bir kaynağı da budur» diyenler var.

Gürültü o seviyenin de ötesine geçince ortaya çıkan belirtiler büsbütün kötü. Sersemleme, aptallaşma, hattâ kendinden geçme başlıyormuş. Söz gelimi, büyük roket atışlarında çalışan teknisyerlerin bazılarında beyin durgunlukları, çılgınlıklar, sar'a nöbeti geçirir gibi yere yuvarlanıp debelenmeler falan görülmüş.

Bir takım parlak kafalı ve pek insansever uzmanlar da sesin böylece askerî silâh olarak nasıl kullanılabileceğini araştırmağa koyulmuşlar tabiî. Korkunç gürültü huzmeleriyle yüz metreden tavşan öldürebilen, elli metreden demir tutuşturabilen dev düdükler yapmışlar.

Daha küçük canavar düdüklerini Amerikan polisi bazı yerlerde kalabalık dağıtmak ve miting durdurmak için kullanmağa başlamış bile. İllinois'daki ilk denemede süper gürültülerle sersemletilen mitingçiler oraya niçin toplandıklarını unutup aptal aptal sırıtarak dağılmışlar.

Buna karşılık bazı seslerin yararlı etkileri olduğu ise eskiden beri bilinen bir şey. Âhenkli titreşimler yaratan sesler bitkilerin büyümesini hızlandırıyor, ineklere daha çok süt verdiriyor, insanların sinirlerini yatıştırıyor, hattâ dişçilik ve cerrahlıkta anesteziye yarayabiliyor.

Bütün bunları inceleyen uzmanlar sesleri sınıflara ayırıyorlar: Zararlı «kara gürültü», dinlendirici «mavi gürültü», başka sesleri farkedilmez hale getirip etkilerini ortadan kaldıran «beyaz gürültü» gibi...

Çok ilgi çekici bir başka buluşları da var. Eğer insanlar kulaklarına çarpan sesleri bilinçsizce sineye çekmez de bunların üstünde düşünürlerse kara gürültünün zararı azalıyor, mavi gürültünün ise yararı artıyormuş.

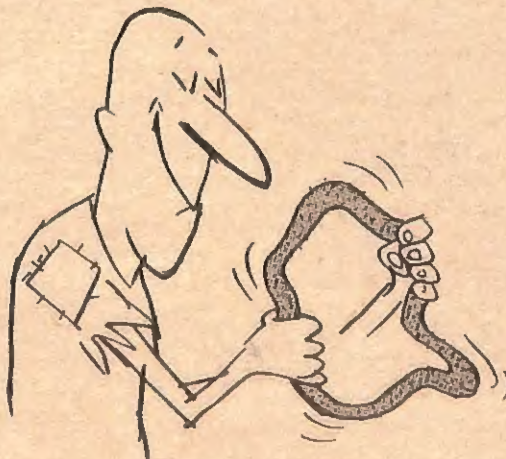
Türkiye bu yıllarda pek alacalı bulacalı gürültüler içinde. Hele son iki hafta boyunca gökkuşağı gibi rengârenk bir ses anaforunun ortasından geçtik.

Bendeniz bu cümbüşü büyük bir dikkat ve ilgiyle izledim. Duyduğum seslerden pek çoğu zifir karasına, kirli çamaşır kurşunîsine, binlik moruna ve daha başka koyu renklere çalıyordu. Ama içlerinde en güneşli gökler kadar açık ve temiz mavi olanlar da eksik değildi.

Kısa vâdede Türkiye ufuklarına hâkim görünen renkler ne olursa olsun, tanyeri iyice ağaracak er geç. Elverir ki yurdumuzda kulakları körlükten, kafaları sağırlıktan kurtarma çabaları aralıksız sürebilsin.

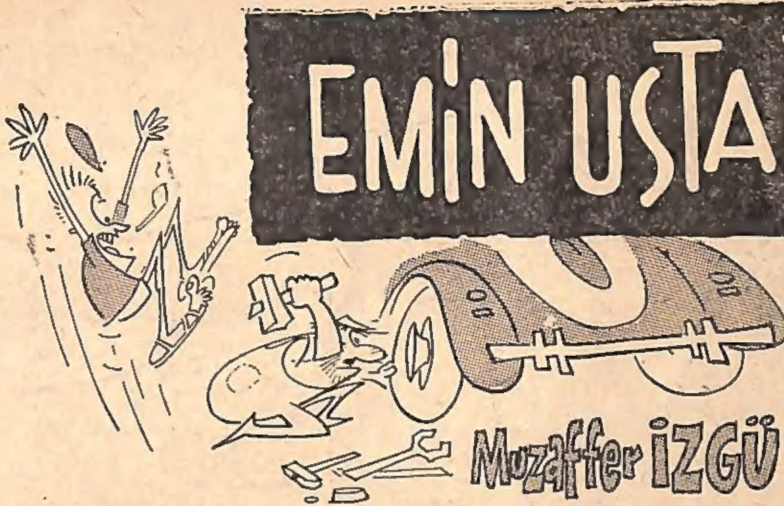
Refik ERDURAN







Yazısız



BOŞUNA dememiş gâvur milleti bizim için, «Kafaları değirmen gibi çalışıyor» diye. Bizdeki akıl, hele hele bizdeki ustalık, dünyanın hiçbir milletinde yoktur. İşçilerimiz, Almanya'nın otomobil mezarlıklarından otomobil satın alırlarken, Almanların ağzı bir karış açık kalıyormuş:

— Herr... Bu ölü, çalışmaz!

— Biz ölüyü diriltmesini biliriz. Evelallah bize Türk demişler. Türk de, ondan sonra dur bi kere... Arabanın ölüsü de ne demektir? Arkadaş, bunun dört tekeri var mı, var... E, ondan gerisi can sağlığı...

Ondan gerisi mi? Kelleler feza beyinlerine taş çıkartacak şekilde çalışmağa başlar.

— Haa, debriyaj yayları bozuk ha? Alın gelin oradan sekiz tane karyola yayı. Uçlarını kestik mi tamaam! Demek otomatik bozuk ha? Koy kardeşim benzin deposunu arabanın damına, benzin kendi ağırlığıyla insin motora. Marş mı bozuk, kaktırın ulan arabayı. Vitese mi girmiyor, sallayın ulan arabayı. Kapı mı tutmuyor, iplerle kınnaplarla sarın sarmalayın ulan arabayı!...

Bunların hepsi bir yana, ustalarımız da bir âlemdir bizim. Hani derler, âlet yapar el öğünür, diye. Siz gelin de onu Emin Usta'da görün. El mi yapıyor, âlet mi yapıyor, yoksa keskiyle çekiç mi yapıyor? Zaten sık sık kendisi de:

— Bi keski, bi çekiç evelallah hakkından gelemiyeceğim araba yoktur... der.

Sahiden de cümle arabaların hakkından gelir. Bizim komşudur Emin Usta. Sık sık onun yanına inerim. Bir elinde sigarası, bir elinde çayı hiç eksik olmaz.

Geçenlerde her nasılsa bir turistin arabası bozulmuş, almış gelmiş bizim Emin Usta'nın yanına. Usta, peykesinden kalkmaksızın, çıraklarına:

— Sökün ulan silindir kapağını! dedi.

Çıraklar, ikisi iki yandan silindir kapağını söktüler. Turist, ustanın yerinden hiç kalkmadığını görünce, bayağı huysuzlanmağa başladı. Ama onun ne demek istediğini, ne usta, ne çıraklar, ne de ben, anlayamamıyorduk.

Emin Usta:

— Merak etme lan gâvurcuk, arabanın işi şimdi tamam olur, dedi.

Kalktı, şöyle bir motora baktıktan sonra, çıraklara:

— Gövdesinin civatalarını sökün! dedi.

Çıraklar gövdenin civatalarını sökmeğe başladılar. Az sonra kalfa bağırdı:

— Usta, şu iki civata sökülmüyor!

Emin Usta, sinirli sinirli ayağa kalktı:

— Verin ulan keskiynen çekici bana!

Turist, keskiyle çekici görünce, afalladı. Bir şeyler söyledi, homurdandı. Usta, onu elinin tersiyle ittikten sonra:

— Ulan sarı domuz, dedi, ne vardı yani bu civatayı bu kadar sıkacak?

Ustanın, civatanın başına inen ilk çekiş darbesi, sanki turistin başına inmiş gibi, turist:

— No no no! demeğe başladı.

Emin Usta kızdı:

— Başlarım ulan şimdi senin nonondan ha!...

— No no no!

— Ne nonosu lan?

— Noo noo güm güm!

Turist, hem tepiniyor, hem no no diye bağırıyor, bir taraftan da yerdeki anahtarları gösteriyordu. Kalfa:

— Ben anladım vallaha usta, dedi.

— Ne diyor lan?

— Çekici bırak, anahtarla vur, diyor.

— Söyle lan ona, anahtar hafif gelir, de.

— Nasıl deyim usta, bilmem ki.

— Ee, nasıl anladın öyleyse hıyar? Bana bak lan turis, bu araba benim tamirhaneye girdi mi, girdi. Öyleyse buradan ya tamir olur çıkar, ya da içine dinamit kor gümletirim namussuzum.

Turist hâlâ tepiniyor, ustanın elini tutmağa çalışıyordu. Usta en sonunda kızdı, bağırdı:

— Tutun lan şu gâvurun ellerini!

Kalfa ve iki çırak, kargatulumba ettiler turisti. Turist, hırlıyor, elini kolunu sallamağa çalışıyordu... Emin Usta, sanki duymuyordu turistin sesini. Habire indiriyordu çekici, indiriyordu keskiyi.

Arada bir homurdanarak:

— Eee ulan namussuzlar, ne vardı yani bu vidayı bu kadar sıkacak? diyordu.

İkinci civata daha fazla zorluk gösterince, usta gitti, bu kez balyozu aldı geldi. Turist, balyozu görür görmez gözlerini yumdu. Ve:

— Vuyii, abuvuyyi, civuyyi, diye acayip sesler çıkarmağa başladı.

Sonunda usta vururken vururken civatanın başını kopardı.

— Olan oldu çocuklar, dedi, bırakın artık gâvuru. Nasıl olsa civatanın başı koptu ve civata içerde kaldı!

Turist, civatanın başının koptuğunu, geri kısmının içerde kaldığını görünce hem ağlamağa, hem de dizlerine vurmağa başladı. Emin Usta:

— Ağlama lan inek! Bize Türk demişler. Senin ne haberin bizdeki kafadan? Bak şimdi nasıl o içerde kalmış civatayı çıkarıyoruz, gör, dedi. Getirin ulan bana makkabı.

Turist şaşkın ki, nasıl şaşkın:

— Hup hup, deyip duruyor.

— Bu mu, deleceğiz ulan motoru. Vidanın kaldığı yeri deleceğiz. Vida çürüyüp çıkacak, sonra onun yerine paftaynan diş açacağız, sonra başka bir civata uyduracağız.

— No no no!

— Ulan, bak yine tutturrum ha!

Turist, oracığa çöktü. Emin Usta:

— Del ulan, dedi çırağa.

Çırak, bismillâh deyip, başladı civatanın olduğu yeri delmeğe. Ha Allah, de Allah derken, çırağın çenesi motora küt diye yapıştı:

— Ustaaa, delindi!

Ama ne delindi ya... Makkabın ucu motorun altından çıktı. Emin Usta, kızgın:

— Ulan motoru boydan boya delmişsin a eşşoğlu eşşek, dedi.

— He, sen demedin mi?

— Vay ocağın bata senin!

Motorun içinde ne kadar yağ varsa, yere akınca, turist yine, vurunarak:

— Abuvyyih, cicivuyyih, demeğe başladı.

— Otur ulan oturduğun yerde, bana Emin Usta demişler. Bak benim kafamı kızdırma, şimdi bir delik de şu tarafından açarım ha. Çekin ulan kaynak makinesinin tellerini!

Emin Usta, motorun altına girdi, bu yeni açılan delikle beraber, ne kadar işe yaramaz delik varsa hepsini bir bir kaynattı. Sonra, açılan deliğe göre bir yuvarlak demir bulup, balyozlarla, çekiçlerle, örste demir döver gibi, bu yuvarlak demiri deliğe tıkadılar. Kalfaya:

— Şimdi baştan del, ama on santimi geçmesin ha! dedi.

Bu kez, kalfa girişti delmeğe. Hem deliyor, hem de:

— Eminem Eminem, türküsünü söylüyordu...

Fakat türkü, tam orta yerinde kesildi:

— Ustaaa, makkabın ucu kırıldı, içinde kaldı!

Usta, mırıldanarak yerinden kalktı:

— Ulan amma iş ha! Kabahat bizim değil ki, aksi adamın işi de aksi olur. Verin ulan ordan bana hurcu!

Ustanın hurç dediği şey, ucu sivri upuzun bir demir parçasıydı. Hani evlerde duvar delmek için kullanılır ya, onlardan... Bu demirin sivri tarafını deliğin ağzına yerleştirdikten sonra, balyozlarla çıktılar arabanın üzerine:

— Vurun ulan! Hıh hıh hıh!...

Turist galiba bayıldı o anda...

— Daha hızlı vurun!

Çıraklardan biri de motorun altına yatmış, yukarıya doğru bakıyordu. Biraz sonra motorun altından bağırdı:

— Tamam ustaaa, motor gene delindi!

Usta sordu:

— Kaynak patladı mı lan?

— Ne kaynağı usta, motorun yarısı patladı!

— Çekin ulan yine kaynak makinesinin tellerini! Sonra, bu hurç kalınlığında bir demir bulun, tekrar çakalım.

Emin Usta, arabanın altına girip, kaynak işini bitirdikten sonra, tekrar motorun üzerine çıkıp, balyozlara yapıştılar. Deliğin içine ham demiri çakmağa çalışıyorlardı.

— Ha gayret, de gayret!... Dan din dan!...

Derken büyük bir gürültü oldu. Çırak bağırdı:

— Ustaaa, motor yere düştü!

Usta kızgın:

— Düşer ulan, havaya bile uçar, dedi. Bir adam aksi mi, bil ki onun işi de aksidir... Getirin ulan ceraskâli!

Küçük vinçle tekrar motoru yerine oturttular.

— Çekin ulan kaynak makinesinin tellerini!

Emin Usta, motoru bir güzel arabanın üzerine çepeçevre kaynattı.

— Şimdi kopsun da göreyim gâvurun malı, dedi. Vurun ulan balyozları!

— Dan din don!...

— Temizleyin şimdi şu sibopları, alıştırın biraz! Sonra takın kapağını!

Yarım saat sonra turistin arabası hazırdı. Zavallı adamcağızı yüzüne kolonyalar serpe serpe uyandırdık. Sarhoş gibi geçti direksiyonun başına. Bir geri yaptı, bir ileri ve arabanın burnunu, olanca hızıyla karşıdaki duvara vurdu... Emin Usta hemen koştu kaportayı açtı:

— Ulan be, yapar mışım be! diye bağırdı. Şu motora bak kardeşim, vallaha milim oynamamış yerinden, hay gözünü sevdiğimin kaynağı!... Evelallah bana adıynan şanıynan Emin Usta demişler. Emin Usta dedin mi, emin ol bir kez!...

Turistin sırtını okşadı:

— Sen hiç üzme tatlı canını babalık, dedi. Şimdi sen bi yüzlük daha toka edersen, kaportanın da çaresine bakarız.

Turist hâlâ kendinde değil...

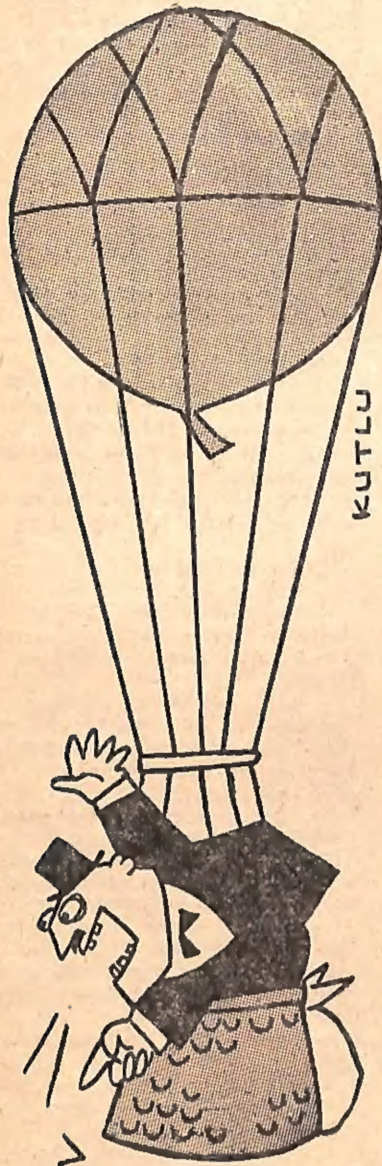
Usta, çıraklar, kalfalar balyozlarla tekrar çıktılar kaportanın üzerine:

— Dan din don!...

Fransa'da işçiler yönetime el koymak istiyorlar. — Gazeteler —



Yazısız





BALON!

Geçmiş Zaman Olur ki...

YUSUF ZİYA ORTAÇ

KİM DAHA GÜÇLÜ?

FRANSIZ basınını izleyenler bilirler: Onların da bir «dünya» ları vardır: Le Monde... Birinci sayfasında «günü gününe» başlığı altında, okuyucularına yüksek bir kültür düzeyinden sık sık seslenen ünlü yazar Pierre Mathias'ın hicve çalan bir politika mizahı pek hoşuma gitti. Size, bu beş altı satırlık küçük fıkrayı, bir masal çeşnisi içinde genişleterek anlatayım. Yazı, Raboutity adında birinin ağaçtan düşmesiyle başlıyor:

«Raboutity bir ağaca çıkmıştı. Bindiği dal çürükmüş. Yere düştü ve bacağı kırıldı.

Raboutity:

— «Demek, bacağımı kıran bu ağaç benden daha güçlü» diye homurdandı.

Raboutity acı içinde kıvranırken, bacağını kıran ağaç da, rüzgârın gizli pençesinde, kendi diliyle acı çığlıklar atarak sallanıyordu.

Demek, rüzgâr da ağaçtan güçlüydü!

Raboutity kırık bacağını unutmuş, zihni bu görünmez devi düşünürken, bahçeyi çeviren duvarın hiç sarsılmadığını gördü: Rüzgâr, onun sert göğsünde kırılıyordu. Kendi kendine filozofça gülümsedi Raboutity:

Demek duvar da rüzgârdan güçlüydü!

Ama birden ağzı açık kaldı Raboutity'nin: Bir tarla faresi, dişlerinin sivri testeresiyle oyduğu duvardan süzülüp geçivermişti!

Raboutity, sol avucu sızlayan dizkapağında, sağ elinin işaret parmağı şakağında, kendi kendisine bir göz kırparak:

Demek, dedi, fare de duvardan daha güçlü!

Fare, gözünde arslan kesilmişti Raboutity'nin. Bacağını kıran ağaçtan da ağacı sarsan rüzgârdan da, rüzgârı durduran duvardan da güçlüydü o!

Ama Raboutity, birden evlerindeki kediyi hatırladı: Bu usta avcının pençesinde de kimbilir kaç fare can vermişti...

Demek, kedi de fareden güçlüydü!

Raboutity, birden, kırık bacağının acısını unutturan bir iç sızısiyle durakladı: Kendisini, türlü cambazlıklarla eğlendiren o güzel, o yumuk kedi, bir gün çamaşır ipiyle oynarken, nasılsa ilmiğe takılmış boğulmuştu...

Yaaa... Demek ip de kediden güçlüydü!

Sonra o acıklı manzara, yaşaran gözleri önünden geçti: Hemen bir bıçak almış, ipi kesmiş, son bir gayretle sevgili kedisini kurtarmağa çalışmıştı.

Raboutity, duyguları biraz yatışınca, artan bir şaşkınlığa düştü:

Demek bıçak da ipten güçlüdü!

Doğrulmak, zar zor eve gitmek istedi Raboutity. Ama bacağı fena zonkluyordu. Tekrar olduğu yere çöktü ve tekrar düşünceye daldı:

Bu bıçağı, kasabanın meşhur demirci ustasından almıştı. Çelik parçalarını ateşte nasıl alev haline getirir, nasıl yumuşatır, nasıl döve döve istediği biçime sokardı o...

Raboutity, gözlerini bir daha açtı:

Demek, ateş bıçaktan da güçlüydü!

Evet, evet, ateş korkunç şeydir. Bir anda yakar, kül eder ateş...

Ama... Raboutity, yeni bir buluşla kurnaz kurnaz gülümsedi:

Su da ateşi söndürür... Demek su, ateşten de güçlüydü!

Raboutity, yumruğunu şakağına dayadı ve bambaşka düşüncelere daldı:

En büyük su nedir?... Musluktan akan değil... Dağlardan akan değil... En büyük su, bütün nehirlerin döküldüğü denizlerdir!

Raboutity, denizlerin büyük gücü önünde bir an irkildikten sonra, ıslığa benzer bir kahkaha attı:

Ama İngiltere de, eşsiz ticaret gemileri, transatlantikleri, savaş filolariyle denizlerin hâkimidir...

Demek İngiltere denizden de güçlüydü!

Raboutity, yumruklarının balyozunu sallayarak kısık gözlerle uzaklara bakıyor, İngiltere'yi arıyordu.

Birden, yüzündeki öfke silinivardi Raboutity'nin: General De Gaulle, İngiltere'ye «Hayır!» demişti...

Raboutity, sevinçle kırık dizine bir tokat indirdi ve can acısiyle karışık, tatlı bir çığlık savurdu:

Demek De Gaulle, İngiltere'den de güçlüydü!

Çok neşeli, çok keyifliydi Raboutity... Dünyanın en güçlü varlığı bir Fransız'dı!

Raboutity bu hızla doğruldu, bir adım attı ve birden çizgileri sarkan asık bir suratla durdu:

Ama et fiyatları durmadan yükseliyordu!... General De Gaulle, o eşsiz gücüyle bunun önüne geçememiş, fiyatları durduramamıştı bir türlü!

Demek, ağaç kendisinden, rüzgâr ağaçtan, duvar rüzgârdan, fare duvardan, kedi fareden, ip kediden, bıçak ipten, ateş bıçaktan, su ateşten, İngiltere sudan ve General De Gaulle İngiltere'den daha güçlüydü...

Evet, daha güçlüydü ama, kasap da Fransız Cumhurbaşkanından, inek de sayın De Gaulle'den daha güçlüydü!...»

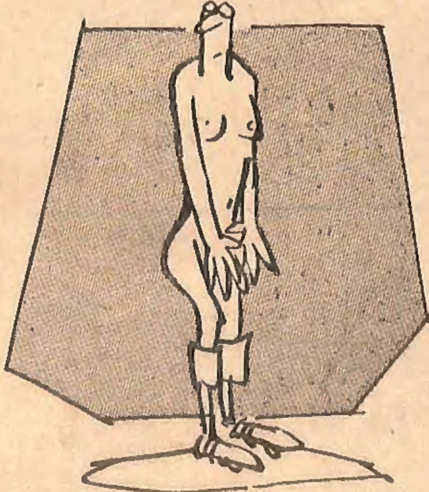
Fransız yazarı Pierre Mathias'ın fıkrası böyle bitiyor... Şimdi, gözlerinizin şüpheyle benim yüzümü aradığını görür gibiyim:

— «Ya bizde?...» diyorsunuz «Ya bizde?...» değil mi?

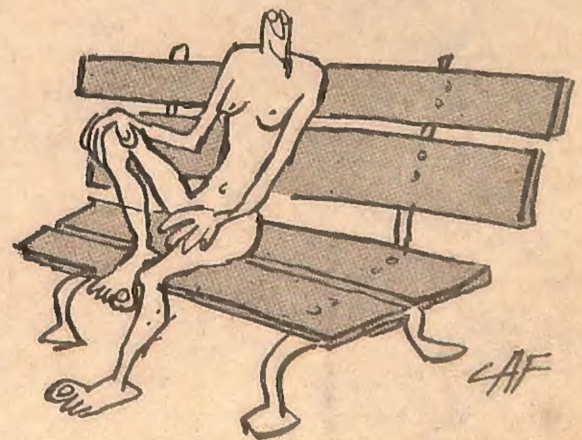
Bizde, sevgili okurlarım, Türk halkının hayâl gücü kasaba kadar, ineğe kadar, gidemez... Fırından, ekmekten ne haber?...

Yusuf Ziya ORTAÇ
28 Şubat 1963

Vatandaş, Fenerbahçeli futbolcuların formalarını soydu. — Gazeteler —



Fenerbahçeli...



Anadan doğma Fenerbahçeli!



Tanrı beterinden korusun

VEDAT SAYGEL

— «Elli lira muşamba taksiti; yetmişbeş, radyonun tamir borcu, eder yüzyirmi beş lira... Ev kirası...»

— Ayol, al bir şeyler de çıkalım, diye kulağına fısıldadı karısı. Artık kuşbaşı mı olur, kıyma mı, al yarım kilocuk bir şey de çıkalım.

Adamınki kafa değil, hesap makinesiydi.

— Yirmibeş liramız kalıyor, diye fısıldadı karısına. Bunun on lirasını ete versek çok mu?

Bu kuruş hesaplarını başkaları duyacak diye ödü patlıyordu kadının. Kıpkırmızı bir yüzle cevap verdi:

— Rezil olduk! Allahaşkına al, ne alırsan al da gidelim artık!

Ayda bir kerecik et yiyebilen bir kimse kasap dükkânına girer girmez, «Kes şuradan şu kadar kuşbaşı...» diyebilir mi? Düşünecekti elbet. Fakat önündeki müşteriyi savan kasap, daha fazla düşünmesine fırsat vermedi:

— Siz?... diye sordu.

Adamdan önce, iskemlede sırasını bekleyen eli ayağı titreyen yaşlıca bey atıldı:

— Benim derdime bakacak mısın, yoksa gideyim mi Nihat bey oğlum?

— Allah, derdi düşmanlarınıza versin beyefendiciğim, diye bel kırdı kasap. Hamdolsun aslan gibisiniz.

Sesi de titremeye başlamıştı iskemlede oturanın:

— Sen dış görünüşe bakma, derdin büyüğü bende!

— Ankara'dan kötü bir haber mi aldınız beyefendiciğim?

— Ah Nihat bey... Sorma başımıza gelenleri... diye bir gürleyiş gürledi, terazinin kefeleri bile titredi.

Adamla karısı bir köşeye büzüldü. Kasap saygı ile ellerini kavuşturdu:

— Hayrola beyefendiciğim, evinize hırsız mı girdi yoksa?

— Keşke hırsız girseydi Nihat beyciğim. Tutardık kulağından, teslim ederdik adalete, girdiğine gireceğine pişman olurdu hergele!

Kadın, kocasının kulağına eğildi:

— Yazık, kimbilir nasıl bir belâya uğradılar. Baksana, üzüntüsü yüzünden belli zavallının.

— Beyefendi, iftira falan?...

Beyefendi inledi:

— İftiranın üzüntüsü mü olur Nihat beyciğim? Ölüyoruz!

Adam sapsarı yüzle, sapsarı kesilen karısına fısıldadı:

— Vah vah... Demek insan fazla beslenmekten de ölebilirmiş.

Kasabın gözleri kocaman kocaman açıldı:

— Yaaa... Geçmiş olsun beyefendiciğim. Zehirlenme gibi bir şey mi?..

İskemlede oturan, yorgun yorgun cevap verdi:

— İnsan yerse zehirlenir zirader. Biz bir şey yemedik ki, açlıktan ölüyoruz!

Yayıldı iskemleye. Şaşkın şaşkın ellerini oğuşturan kasap yakaladı satırı:

— Hiç merak buyurmayın beyefendiciğim. Ben şimdi size... Pirzola yapsam?...

— Ne yaparsan yap, diye inledi iskemledeki.

— Dün gönderdiğim et bitti demek?

Diğeri, küfür eder gibi söylendi:

— Yetmedi ki...

— Dört kilo az mı gelir acaba?

Kadın, erkeğini dürttü:

— Bunun işi uzun sürecek. Biz alıp gitsek?...

— Şimdi sırası mı canım? diye fısıldadı kocası. Baksana adam ölüyor. Kasap hemen bir şeyler kesip, önüne atacak zaar.

Bir vuruşta, çengeldeki kuzuyu ikiye böldü kasap. Bir parçasını kavrayıp, iskemlede can çekişen adama gösterdi:

— Bunu olduğu gibi tartıp, biraz da kuşbaşı çıkarsak?...

Öbürü bakışlarıyla tarttı eti:

— Allah sonumuzu hayra çıkarsın, dedi. Kuzular ufalmakta devam ederse, ölümümüz açlıktan olacak galiba. Sen öteki parçanın da pirzolalık tarafını al...

Duaya kasap da katıldı:

— Âmin beyefendiciğim. Bu gidişle kepenkleri çekmezsek iyidir.

— Ufalmasından da geçtik, etin yarısı da sinirli çıkmıyor mu?... Adı süt kuzusu... Sen alınma sakın. Ben, o celep olacak namussuzlar için söylüyorum. Geçen gün gönderdiğin eti hatırlıyor musun?

— Bir şikâyetiniz mi vardı beyefendiciğim?

— Hem nasıl şikâyetçiyim bir bilsen. Pişirmesi bir dert, çiğneyip yutması bir başka dert.

— İnanın en körpe yerinden yapmıştım etinizi.

— Dedim ya sözüm sana değil diye. Sonunda bir takım vicdansızlar canlı hayvanlara da hile karıştırdılar. Bir zamanlar neydi beyim? Ekmek, tam okka. Peynir, tam yağlı. Kömürün tonu, tam bin kilo. Şimdi öyle mi ya?... Kilonun sadece adı kaldı.

Ayırdığı pirzolaları döven kasap:

— Haklısınız beyefendi, dedi. Hilenin girmediği yer kalmadı.

— Allah, yolunu şaşıranlara doğru yolu göstersin.

Kadın, erkeğine:

— Keşke biz etimizi alsaydık, diye fısıldadı. Baksana, kuzu bitiyor nerdeyse.

— Susst, diye sert bir ses çıkardı adam. Burada et bitse de, biz canımızın istediği yerden alırız. Ama bu zavallı... Açlıktan ölüyor!

— Tanrı duanızı kabul etsin, dedi kasap. Yoksa bu gidişle değil et, yarım kilo etin sinirini almaya bile bir işçi yövmiyesi yetmiyecek.

— Malın temizini bulsak, paranın önemi yok Nihat beyciğim. Çoktandır canım tereyağlı bir börek istiyordu...

Kadın, kocasına sokuldu:

— Tereyağını bırak ama, çoktandır çocuklar da börek istiyorlardı. Önümüzdeki ay bir yerlerden kıssak da, bir tepsi yapıversek.

Kuzunun ikinci yarısını parçalamaya çalışan kasap:

— Böreğin tereyağlısı da, hakikaten güzel olur beyefendi, dedi. İnşallah yapıp, âfiyetle yemişsinizdir.

Beyefendi böğürdü:

— Nerede bizde o şans Nihat bey? Paramızla açlıktan ölüyoruz! Böreği yapıp nefsimizi körleteceğiz ama, tereyağının halisi nerede? Bir dostun tavsiyesi ile yirmi liradan iki kilo yağ aldım, ne kahvaltıda işe yaradı, ne börekte! Yufkaya yazık oldu.

Kasap, merakla sordu:

— Döktünüz mü?

— Keşke dökseydim. Tek başıma bir tepsi böreği yuvarladım da, tereyağı lezzetini, tereyağı kokusunu bulamadım.

— Tanrı beterinden korusun.

— Açlıktan ölüyoruz Nihat beyciğim. Bundan beteri olur mu? Canın yağ ister, hilesizini bulamazsın. Et ister, sinirsizini alamazsın. Peynir ister, tam yağlısına rastlayamazsın. Peki biz ne yiyeceğiz birader?

Kasap hazırladığı etleri sararken, açlıktan can çekişen adam çengelde kalan son parçayı işaret etti:

— Onu da kıyma yapıver bari. Hey gidi günler hey...

Kadın, ayırdığı yarım kilo et parasını avucunda sıkıp duran kocasına:

— Gidelim, dedi. Et falan kalmadı işte.

— Şu iki böbreği alırız, dedi kocası. Hiç değilse çocuklar yer.

İskemledeki devam etti:

— Beş kıtanın dördü bizimki. Kahve dediniz mi, kervan kervan Yemen'den gelirdi. Yağı, Urfa'dan yerdik. Balkan memleketlerinden getirtilen ineklerin sütünü, peynir gibi bıçakla keserdik. Her bir koyunun tüyleri, nah böyle böyle... Mübareğin sütünü al, süt versin. Yününü al, yün versin. Etini al, et versin. Dünya çalışır, biz yerdik.

— Yaaa, rahmetli babam da anlatırdı beyefendi.

— Geçenlerde haydi hıdırellez yapalım dedim. Dedim ama, kırlık yere eli boş gidilmez. «Bir kuzu alıp, çevirme yapalım» dedi köroğlu. Efendim, yapmasına yapalım ama, oğlan vazifeyle başka bir yere gitti. Kızı teyzesi götürdü. Kaldık köroğlu ayvaz. Bir kuzu, iki kişiye çok gelir. Kasaptan kiloyla et almaya kalkışsak, bakarsın az gelir. Bütün gün ne yapalım diye düşünmekten, açlıktan öldük kardeşim!

— Hakkınız var beyefendi, dedi kasap. İki kişi olunca, insan iştahla da yiyemez.

Parçaladığı kuzuyu paket yaptı:

— Çocuk gelir gelmez eve yollarım beyefendi.

Ağır ağır kalktı yerinden. Elini cüzdanına attı, titreyen parmaklarla hesabı ödeyip, kapıya yöneldi.

Kasap bir saattir bekleşen karı kocaya sordu:

— Etin sonunu beye verdik. Böbrek ister misiniz?

Kadın cevap verdi:

— Eğer beyefendiden kalırsa...

Açlıktan şikâyet eden adam «Böbrek» sözünü duyunca döndü:

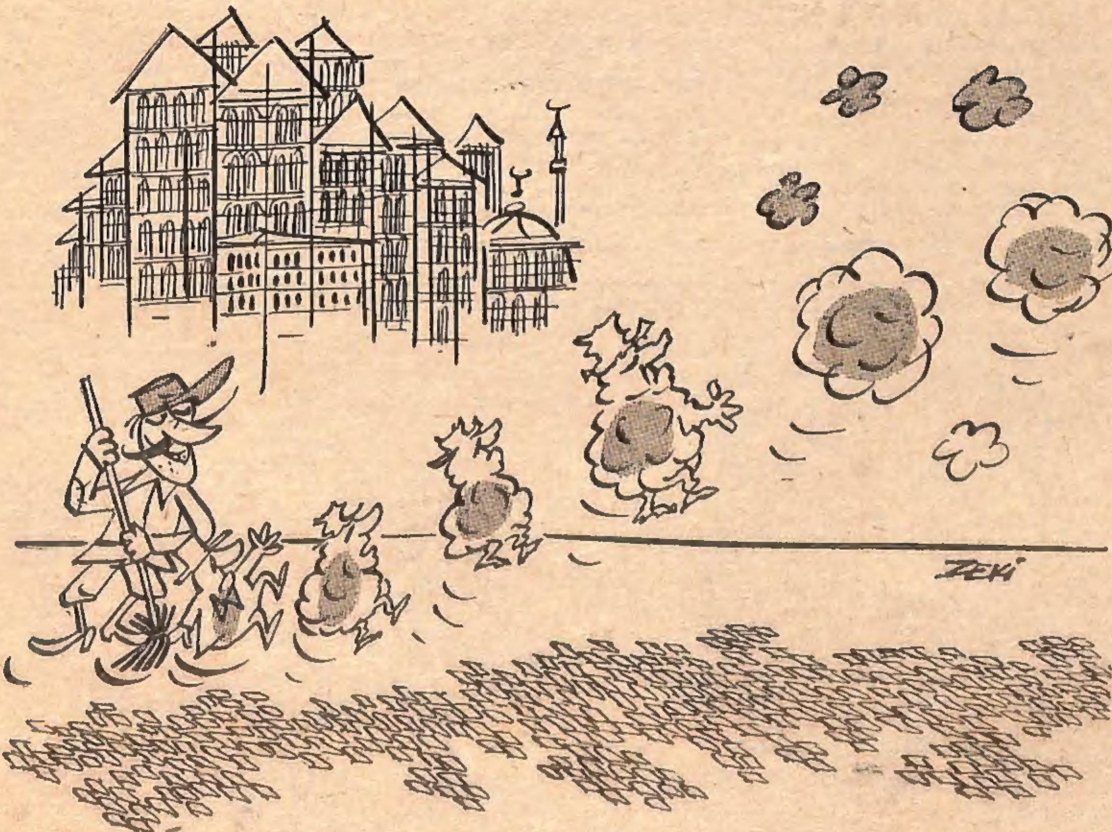
— Kaç böbrek var?

— İki tane efendim.

— Allah beterinden saklasın! diye elini cüzdanına attı. Gördün mü, böbrek de kalmamış. Peki, biz ne yiyeceğiz Nihat bey? O iki böbreciği de sarıver bari!

Vedat SAYGEL

Seçimler bitti. — Gazeteler —



«Toz olanlar!»



PAZARTESİ

Dünya varmış

Seçim olsun olmasın yılın 360 günü vaad eder, nutuk atarız, geri kalan beş günde ise yorgunluk gidermek için vurur kafayı yatarız.

Yine öyle oldu işte. Tam bir yıldır politikacılar konuştu, biz dinledik. Dinlememek elde mi? Değişmeyen vaatleri ile her yerde hazır ve nâzır mübarekler. Radyoyu açarsınız, onların sesi:

— Yapacağız, edeceğiz!

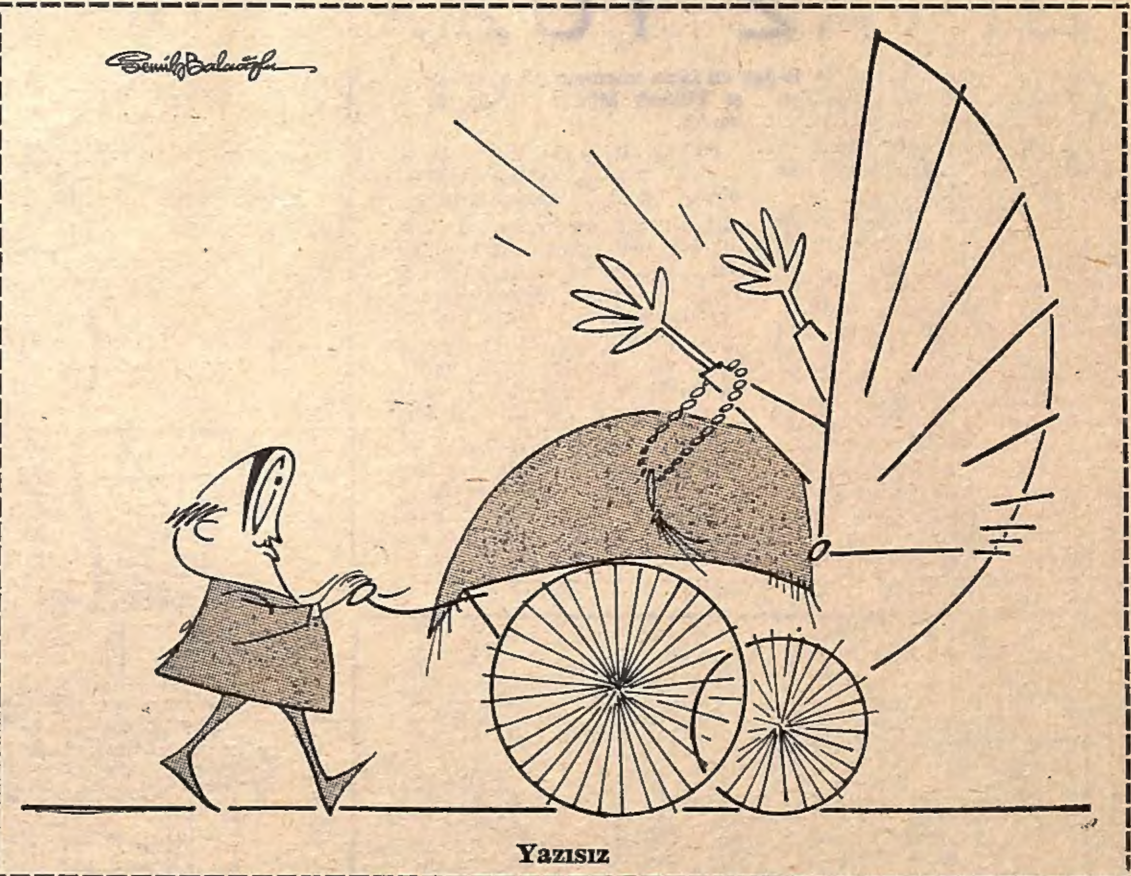
Radyoyu kapatır, gazetenizi alırsınız, onların demeci:

— Yapacağız, edeceğiz!

Alır başınızı sokağa çıkarsınız, karşınızda gene onlar:

— Yapacağız, edeceğiz!

Çok şükür oylar gitti, gürültü bitti. Tatil misali bir kaç gün olsun başımızı dinleyeceğiz!



Yazısız

SALI

Serserilerin şerrinden...

Vur emri alıp, Beyoğlu'nda yol kesen sabıkalılar, haraç vermeyen bir otel sahibini polislerin gözü önünde öldürmek istemişler.

Bulunduğumuz kente adı ile sanı ile İstanbul demişler. Kimi gelir bindiği arabadan sağa sola ateş eder, kimi yol vermeyen şoföre bozulur silâhını fora eder.

Afrika'ya yeni gelen turist, bayıltıcı sıcaktan kurtulmak için denize girmeğe niyetlenir. Soyunur, dökünür, tam ayağını suya atacağı sırada, aklına Tarzan filmlerinde gördükleri gelir. Yerlilerden birine sorar: «Burada timsah var mıdır acaba?» «Yok» der yerli. Turist sevinçle dalar suya. İri kulaçlarla açılırken yerli peşinden seslenir: «Köpek balıklarının şerrinden, timsah mı kaldı beyim!»

Hani bize de, «Bu güzel şehrinizde eceliyle ölenler var mı?» diye sorsalar, cevabımız yerlininkinden pek farklı olmayacak galiba: «Serserilerin şerrinden, Azrail mi uğruyor beyim!»

ÇARŞAMBA

Ticaretin böylesi

Turizm Bakanlığı, turizm mevsiminin başlaması dolayısiyle Finlandiya'dan 300 bin liralık tuvalet kâğıdı ithal etmiş.

«İmal» etmeyi bilmeyenler için bundan daha tabiî ne olabilir?

Turistik otel ve moteller kurar, avizesinden porselen tabağına kadar dışardan ithal ederiz.

Turistik kamplar kurar, çadırları ithal ederiz.

Turistik helâlar kurar, tuvalet kâğıdını ithal ederiz.

Sezon bitip hesaba oturduk mu da, «Turizm mevsimini zararla kapattık» diye feryat ederiz.

Turist döviz getirir. Getirir ama, turistin getirdiği dövizin kat kat fazlasını, yabancı ülkelerden alıp tuvalete attığımız kâğıtlara ödenen para götürür!

PERŞEMBE

Bize her gün bayram

1 Mayıs, Bahar Bayramı.
14 Mayıs, Eczacılar Bayramı.
19 Mayıs, Gençlik ve Spor Bayramı.
27 Mayıs, Devrim Bayramı.

Şimdi Hazirandayız. Şöyle bir kaç gün dinlenelim hele. Sonra yine başlayacak 30 Ağustos provaları!

CUMA

Ne alan belli, ne satan

Odalar Birliği Genel Kurulunda «Bu düzen değişmiyecektir» tezini savunanlara karşı çıkan bir delege, yurtsever bir görüşle fikrini şöyle açıklamış:

«Türkiye, Avrupa ve Amerika'nın açık pazarı haline gelmiştir!»

Evet efendim, ne alan belli, ne satan belli... Bir takım milliyetçi geçinenlerin yönettiği bu alış verişte, taş, tekme, yumruk olur karşı çıkmanın bedeli!

CUMARTESİ

Başkanlardan seçmeler

Hürriyet gazetesi üç gün süren bir yazı serisi ile Fatih devrinden bu yana, İstanbul'un gelmiş geçmiş Belediye Başkanlarını okurlara tanıttı.

Cumhuriyetten öncekiler ve sonrakiler diye iki kısma ayrılıyor bunlar. Yaptıkları işlerin önemine göre karma liste halinde bazılarını aktaralım buraya:

Salih Paşa: İstanbul'un temelini attı.

Haşim İşcan: İstanbul'a imzasını attı.

Haydar Efendi: Tüneli yaptı.

Fahrettin Kerim Gökay: Gecekonduları yarattı.

Şükrü Bey: İstanbul'u temizledi.

Mümtaz Tarhan: Yerlere tükürenleri izledi.

Kadri Paşa: Fırınları intizama koydu.

En büyük işi de, gazetenin unuttuğu şimdiki Başkan vekillimiz yaptı.

Faruk Ilgaz: Kadıköy koyunu molozlarla doldurdu!

PAZAR

Şayanı hayret

Adapazarı Belediyesinde beş aydır yüksek kimya mühendisi olarak çalışan ve Belediyeye yüzbin liralık bir de lâboratuar kuran sahte kimyager, yakayı ele vermiş.

Sahtekârlığın ortaya çıkmasını sağlayan Belediye Başkanı bile şaşkınlığını gizleyememiş. «Doğrusunu söylemek gerekirse, hepimiz bal gibi uyuduk» demiş. «Ancak, görevinde şayanı hayret derecede başarılı oluyordu.»

Gösterdikleri başarı da olmasa, adamların sahtekârlığı nasıl anlaşılacak? Pasaport sahtekârlarının yakalanması, yurt dışına devletten çok turist göndermesinden. Kahve kaçakçılarının yakalanması, yurda Tekel'den çok kahve ithal etmesinden. Araba kaçakçılarının yakalanması, formaliteyi gümrükçülerden çabuk ve eksiksiz yerine getirmesinden.

Kişi, görevinde büyük başarı gösterir de, zandan kurtulur mu? Sorarlar soruştururlar, bu canla başla çalışmanın bir sahtekârlıkla ilgili olduğunu şıp diye bulurlar!



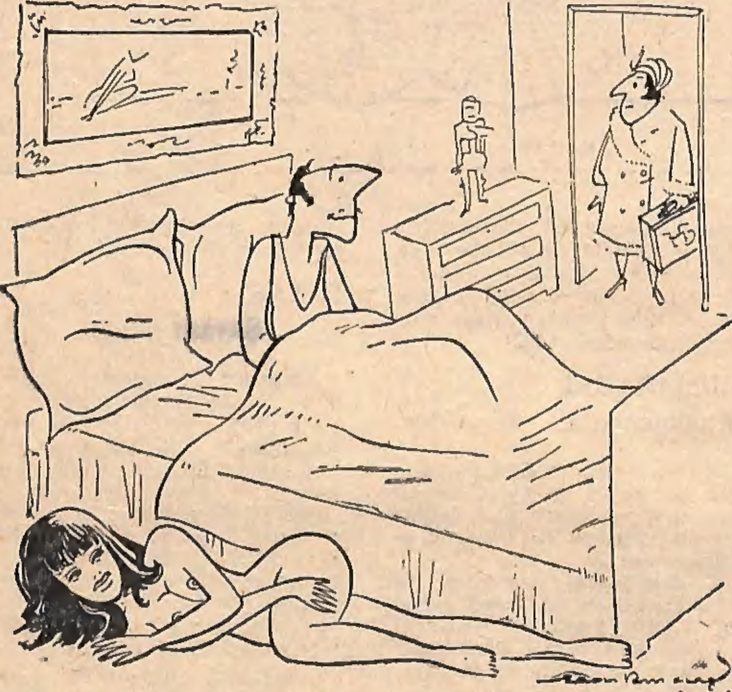
Yazısız

BİRAZ TUZ..

GEÇEN ayın İstanbul'da isminden en çok bahsedilen sanatçıları, iki genç seramikçi idi. Biri açtığı sergiyle, ikincisi evlenmesiyle basını bir hayli meşgul ettiler.

İkisi de Tatbikî Yüksek Sanat Okulu öğretmeni olan bu seramikçilerden hanım olanı, Jale Yılmabaşar Ertugan'dır. Vakko mağasının kumaşları arasında teşhir ettiği sergisinin, galası çok şaşaalı oldu. Uzun bir tuvalet giymişti, misafirlerin yarısı da uzun eteklerle gelmişti. Mağazanın bir katında çigan müziği çalıyor, dâvetliler Jale hanımı tebrik etmek için sıraya giriyorlardı. Şimdi, Peru'daki Uluslararası bir seramik kongresinde Türkiye'yi temsil etmekte olan Jale Yılmabaşar Ertugan'ın başarısından en fazla memnun gözüken, eşi Yüksek Mimar Necdet Ertugan'dı.

Erdinç Bakla'ya gelince: O da bu yıl açtığı seramik sergisiyle büyük bir ilgi toplayan çok kabiliyetli bir sanatçımızdır. Yalnız bir zaafı vardır: Evli olmadan geçirdiği günlerde bedbahttır. Bu yüzden birinci eşinden ayrıldıktan hemen sonra bir defa nişanlanmış, o da olmayınca «Tam istediğim kızı buldum» diyerek Ömür adında genç bir kızla evlenmiştir. Bir çiçek bahçesine benzeyen Viski A Gogo'daki düğünden sonra pantalonlu gelinlik giyen eşini yeni döşediği apartmana götüren Erdinç Bakla, hemen ertesi günü atölyesi nin başına koştu.



Kadın — Ben yokken eksikliğimi hissettin mi?
Erkek — Eksikliğini değil ama fazlalığını hissettim!...



— Aman kızım, zahmet ne deme

Bazan bahar havası, bazan sert bir rüzgârım,
İkazda bulunmaktır en birinci şiarım:

Demedim mi bir zaman «— Kurtaramam sizi ben...»
Tren raydan çıkmıştı iş görmedi bu fren...

«İkinc Adam» derler ama partimde tekim...
Bırakmam siyaseti hastasın dese hekim...

Demokrasi uğruna ne çileler çekmedim,
Uşak'ta düşman yendim ve başıma taş yedim...

Şeflik devirlerinde sola vermezdim aman...
Ortanın solu yolum çünkü değişti zaman...

B

KİM

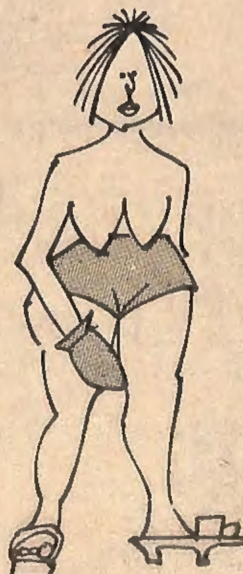
ÇİÇEKLERDE



Gelincik



Sedef



Hanımeli



Kuşkonmaz



Kab



Ben ev işi görmeğe bayılırım!..

BİRAZ BİBER..

Uzun yıllar Basın Yayın Genel Müdürlüğü yapmış olan ve Meryem Ana'nın doğduğu yeri turistik hale getiren Halim Alyot, tam on sekiz yıl evlenmek için beklediği Lütfiye Arıbal ile geçenlerde Hilton'da yapılan bir kokteylde bayatını birleştirdi. Lütfiye Arıbal ilk defa atölyesinde kendisine diktirdiği elbisesiyle çok genç gelinlere taş çıkartıyordu.

* * *

Paris Üniversitesinin eski ve yeni mezunlarından bir grup Türkiye'yi ziyaret etti ve buradaki mezunlarla buluşarak neşeli günler geçirdi. Vehbi Koç'un en büyük damadı Nusret Arsel, üniversitenin mezunlarını ağırlamak için Divan Otelinde bir kokteyl verdi. Yine aynı üniversitenin mezunlarından Dr. Tahsin Tulga, Hisar'daki evinde bir çay verdi. Her memleketten üyesi olan bu grup, Türkiye'den ayrılırken ilk fırsatta buraya yine geleceklerini mektep arkadaşlarına defalarca tekrarladılar.

* * *

Ast Tiyatrosunun ilkbahar turnesi İstanbulluları sanata daha yaklaştırıyor. Tiyatro müdürünün söylediğine göre, Dormen Tiyatrosunun gişesi önünde biriken halk, sabahın dördünden, akşamın altısına kadar hiç eksilmiyormuş. Takım halinde çok iyi oyunlar çıkaran Ast Tiyatrosunun gördüğü bu ilgi onların sık sık İstanbul'a geleceğini müjdeliyor.

Leylâ ERDURAN

N

İM ?

Çok gerilerde kaldı o şeflik devirlerim,
Demokrasi âşığı yorulmuş bir neferim...

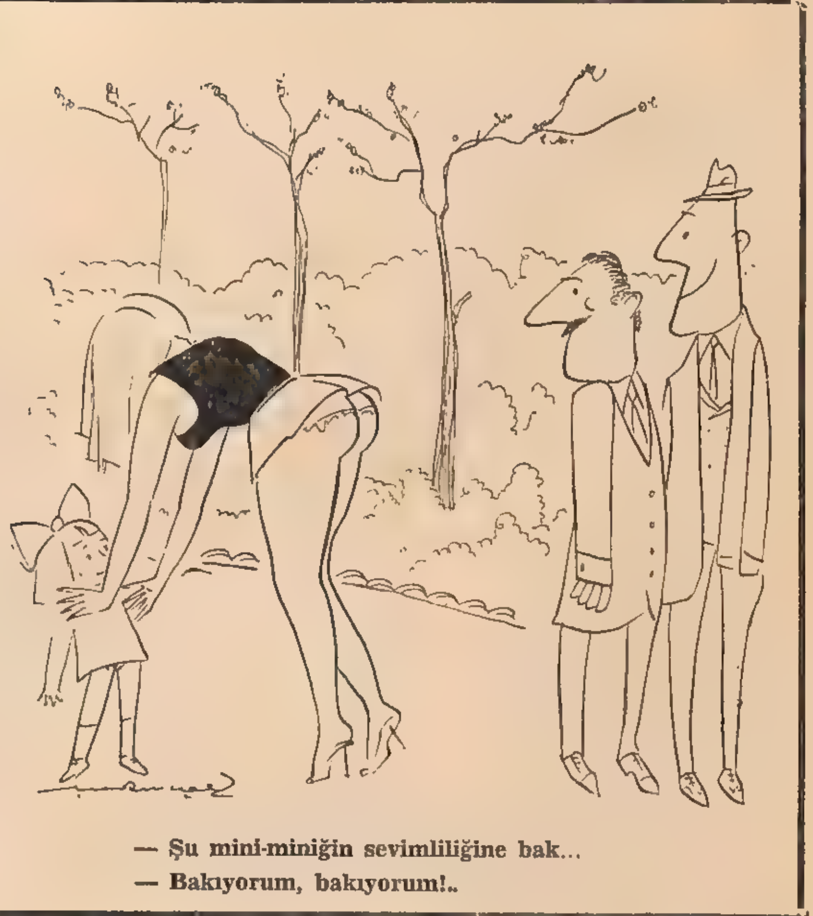
Ne devirler geçirdim: Muhalefet, iktidar,
Partim bölündü ama yine de ümidim var.

Elimde as kozumdur işçi için Ecevit,
Partimi sağdan alıp sola götüren mucit...

Tek rakip görmedeyim Mehmet Ali Aybar'ı,
Emekçi oylarıyla seçilecek bey arı...

Yaşım sekseni aştı belim dik ve zindeyim,
Tahmin edin ben kimim? Tarihî bir dedeyim...

Samim AGAR



— Şu mini-miniğin sevimliliğine bak...
— Bakıyorum, bakıyorum!..

N İLHAMLAR:



çiçeği



Günebakan



Yabani gül



Boynu buruk



Şekertabağı

EĞLENCELİK - EĞLENCELİK

SUAVİ SÜALP

BEKÂRLAR İÇİN PRATİK YEMEKLER

MEŞHUR AŞÇI RECEP KEPÇE

SAHANDA YUMURTA: Bir sahan alıp yumurtayı içine kırdığınız zaman, yumurta sahanda demektir. Bu da en pratik yemektir.

BALIK EKMEK: Yüz dirhem ekmek ve pişmiş bir balığı içine koyduğunuz vakit balık ekmeği yapmış olursunuz. Artık size bunu yemesi kalır... Kılçığa dikkat...

MENEMEN: İki yumurta, elli gram beyaz peynir, ikisi münasip bir şekilde çalkalanır ve tencereye doğranır. Onun üstüne bol maydonoz ve bir taşım su ve iki ölçü şeker ve üstüne de bol sirke gezdirin... Sonra da ateşin üstüne koyup bırakın... Bir daha da mutfağa uğramayın... Çünkü böyle yemek olmaz. Sizinle matrak geçiyorum.

ROSTO: Etin rostoluk kısmından kestirip bir pakete koydurun. Yolda gelirken bir tanıdığınıza rastlayıp bir kahveye girin... Bu arada bir de beş el tavla oynamaya kalkın... Bu arada ya kedi, ya da köpeklerden biri eti araklayacaktır. Kedinin peşine düşün. Yakalayamazsanız üzülmeyin. Çünkü sizin neyinize rosto yapmak?... Girin bir lokantaya... Karnınızı doyurun birader...

KAÇAMAK: İşte bekârlara göre ideal bir yemek... Evlilere de arada bir tavsiye olunur. Sokağa çıkıp şöyle etine dolgun güzel bir bayan bulun... Ona Boğaz'a gidip birlikte yemek yemeyi teklif edin... Kabul etti mi, işte en güzel kaçamak budur... Tabii bunu annenizin haberi olmadan yapın, yoksa ağzınıza biber koyar...









REVANİ: Bekârların en hoşlandığı tatlı olduğu için tarifini tam ve ciddi olarak veriyoruz:

1 — Bir kilo pirinç unu.
2 — Beş kilo buğday unu.
3 — On yumurta.
4 — İki kilo saf Kanada tipi ilmik... İki düğüm daha atın, sıkı olsun.
5 — Beş tatlı bardağı şeker... Birinci yemeklik ekstra.
6 — İnce soyulmuş iç fıstık.
7 — Yarım kilo zencefil.
8 — İkiyüz elli gram vanilya.
9 — Yüz gram familya.
10 — Beşyüz gram Vakfıkebir yağı... Yerinden iskeleye teslim...
11 — Bir tutam tuz.
12 — Koku yapması için yüz damla çoban kolonyası.
13 — Ve yeterince maydonoz.

Bu malzemeyi alıp bizim tatlıcıya gelin, size iki porsiyon revani veririz... Hayfi âfiyet olsun, sayın bekârlar...

ÇİÇEKLERDEN KAREKTERİNİZİ OKUYUN!

Okuyan: Fikri ŞAKAYIK



HERCAİ: Bu çiçeği sevenler aksine çok sadık olurlar. İçlerinde adının Sadık olanları da çoktur. Hercai sevenler içinden büyük adamlar çıkmaz. Bunlar ekseri az düşünüp çok hareket eden cinslerdir. Hercai'nin bir de Recai'lere uğur getirdiği söylenirse de bu Recai tarafından yalanlanmıştır.

KASIMPATI: Eğer siz kasımpatı seviyorsanız kışın doğmuşsunuz demektir. Kasımpatı sevenler biraz katı olurlar. Ciddi ve ağırbaşlı olanlarına da rastlanır. Kasımpatı sevenler içinde her nedense daha çok terziler vardır. Kasımpatının renklerine göre de huylarınız değişebilir. Buna çok dikkat etmek lâzımdır.

YASEMİN: İşte ince ruhluların sevdiği bir çiçek. Daha çok nârin ve soluk benizli tiplerin sembolü olan Yasemin karakterinizin çok uçuk olduğunu gösterir. Rahatlıkla kalleşlik yapabilirsiniz. Yasemin sevenler zeytinyağlı sevmezler. Kadınlar içinde bu çiçeği sevenlerin aşkları çok hafif geçer. Ateş yapmaz. Yasemin ayrıca kokusu için de sevilir. Meşhurlar içinde Yasemin sevenler çoktur. Dansöz Yasemin gibi...

ITIR: Demek ki sevdiğiniz çiçek ıtır. Seni yemeli kıtır kıtır. Itır sevenler rahatça kıtır da atabilir. Yalancılıkları geçicidir. Bir müddet sonra unutuverirler. Itır sevenler tarihe ve süse çok meraklıdırlar. Erkekler içinde bilhassa uzun boylu olanlar ıtır çok severler. Itırın kokusuyla mest olmuş bir insana yaklaşmak çok tehlikelidir.

LEYLÂK: Aşk ve romantizmin sembollerinden biri olan leylâklar açarken (Romanı da var) âşık olmamak elde değildir. Bu çiçeği sevenlerin zevkleri de leylâk rengidir. Bunların ekserisi leylek gibi göçebe tiplerdir. Aşkları uçar gider. Kokusu filân kalmaz. Leylâk sevenlerin içinde bilhassa bahriyeliler dikkati çekmiştir. Bunun sebebini de pek kimse bilememektedir. Nokta...

LÂLE: Lâle sevenler için sadece bir tek kelime söylenir: Hayâlperest sen de... Evet, lâle sevenlerin hepsi hayâlperesttir. Olmamışa olmuş gibi bakarlar. Bilhassa lâle seven kadınlar çok hassas ve duygulu olurlar. En ufak bir el temasıyla irkilip tokat atarlar. Fakat yaptıkları yemekler çok nefis olur... Erkekler ise biraz kılıbık ve efeminedir... Meşhur erkekler içinde lâle sevenlerin ismini burada açıklamıyoruz Kendileri müsaade etmediler.



GÜL: Gülü tarife ne hacet. ne çiçektir biliriz.



ŞARKILARDAN ÇIKAN MANALI VECİZELER

Çıkaran: HAMDULLAH CEVDET (Kemani)

Sevdayı ruhum aşk eline son seferimdir.
— Bandırma Postası —
Çok sürmedi geçti tarabı şevki baharın.
— Ben görmedim —
Ettiklerime şimdi pişmanım efendim.
— Uşak —
Gül hazin, bülbül perişan, bağızarın şevki yok.
— Şimdi gelecek —
Kalbim yine üzgün seni andım da derinden.
— Dalgıç —
Ehli aşkın neşvegâhı guşeyi meyhanedir.
— Akşamcı —
Sevdimse seni kalbime gir oy demedim ya...
— Matkap —

ŞARKILARDAN ÇIKAN MANALI VECİZELER

Ağlamakla inlemekle ömrüm gelip geçiyor...
— Yerli film —
Geçti sevdalarla ömrüm ihtiyar oldum bugün...
— Don Juan —
O yâri bivefadan selâm kelâm yok mu?...
— Postacı —
Ümitlerim hep kırıldı...
— Camcı —
Sakın geç gelme, erken gel...
— Randevu —
Hayâl içinde geçti şu ömrü derbederim...
— Hayâli Küçük Ali —
Hüsnüne etvarı nazım şan senin...
— İtfaiyeci —

İNGİLTERE NOTLARI

Reşit Aşçıoğlu



Sırayı şaşırmıyalım...

Avrupa'da, geçen yüzyıl, ortalama ömür süresi 38 - 40 iken şimdi bu 65 - 70'e çıkmış.

Demek 40 yaşında ölecekken sosyal bir ameliyatla insanlara yeni bir kalb veya yeni bir hayat verir gibi 25 yıllık bir ömür daha sağlamışlar Avrupa'da.

Genel olarak her yurttaşa sağlanan bu ikinci hayattan sonra, şimdi de, ilerleyen bilimin ışığı altında, kalb nakli ameliyatlarıyla üçüncü bir hayat verme şeklini tecrübe ediyorlar.

Diyeceğim şu... Biz, asıl ihtiyacımız olan ikinci hayat yerine neden üçüncü hayat şekliyle bu kadar çok ilgileniyoruz anlamıyorum doğrusu!

NEGATİFLERLE GEÇTİ ÖMRÜM!

Manava gidiyorsunuz, malın iyisini görüyorsunuz, fakat alamıyorsunuz; pahalı çünkü. İster istemez daha ucuzunu, ucuz olduğu için de kötüsünü, biraz geçmeye ve kararmaya yüz tutmuşunu alıyorsunuz.

Görüyorsunuz, kıpkırmızısı, yemyeşili orada duruyor, ama alabilmek ne mümkün?... İster istemez, solmuşuna, renksizine katlanıyorsunuz; kesenizin gücü ona yetiyor ancak.

Rengi gitmiş... Kararmaya yüz tutmuş... Kara...

Bu kelimeler aklıma ne getirdi biliyor musunuz?... Filmlerin negatifini!

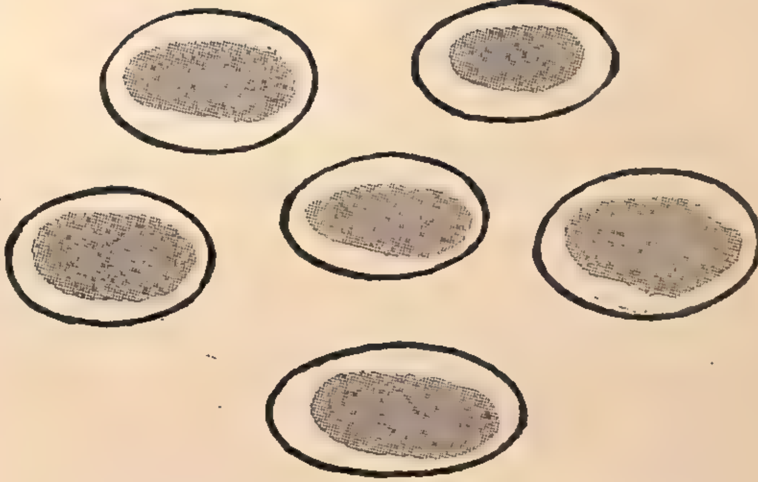
Resimlerin aslı yerine ancak negatiflerine bakabilmek gibi, halkın büyük bir kısmı da, hayat boyunca, yiyecek maddelerinin negatifleriyle geçiniyor.

GELECEĞİ ÖĞRENEBİLECEĞİZ!

Bir İngiliz doktoru, doğacak çocuğun erkek mi kız mı olacağını tâyin etmek, yakında gerçekleşecek demiş.

İlerleyen bilim sayesinde, doğmadan çocuğun erkek mi kız mı olacağını bileceğiz demek.

Fakat bir zorluk halledilmeden bir yenisi çıkıyor... Şimdi de, bitnik ve hippi modaları yüzünden, doğacakların değil de doğmuş olanların erkek mi kız mı olduklarını anlamakta zorluk çekiyoruz!



Piyasada halkı kandıran inşaatçılar var. — Gazeteler —

SİVİL ELBİSELERİNİ UNUTANLAR...

Amerikan-Kuzey Vietnam barış görüşmelerinin Fransa başkentinde yapılmasından en çok Paris'in «Kiralık Elbise» veren dükkânları kârlı çıkacağa benzer.

Şaka değil bu; yirmi yıldır savaş ve bu yüzden de asker elbiseleri içinde olan Kuzey Vietnamlılar arasında beyaz gömlekli, kravatlı sivil elbisenin şeklini hatırlayanlar pek az olduğu gibi terzileri de asker elbisesi dikmekten sivil elbise dikmeyi unutmuşlardır her halde.

Hem sonra, onlar bakımından, kiralık elbisenin bir avantajı da şu:

Bir yandan Paris'te barış görüşmeleri yapılırken bir yandan da Vietnam'da çarpışmalara devam edildiğinden, hin-i hacette Hanoi'ye dönmek için kiralık elbiseyi atıp gitmek daha kolay olur.

KURTARILACAK İLK ŞEY!...

Bizde son seçim kampanyası sırasında, adaylar, gittikleri her yerde, halkın «su, su isteriz» şeklinde taleoleriyle karşılaşmışlar.

Köyde, ilçede, ilde, memleketin dört bir yanında, yurttaşın «su, su, su» diye tekrar etmesi ne demek?... Yurttaş yanıyor demek.

Politikacılar da yangında ilk kurtarılacak şey «oy» dur diyerek onları alıp kaçıyorlar.

MAZİSİ TEMİZ...

Memleketimizdeki otomobil kaçakçılığı ile ilgili haberleri okuyorsunuz tabii.

Bu durum üzerine yakında gazetelerimizde şöyle ilânlara rastlayacağız artık: «Müessesemiz, şu kadar adet «mâzisi temiz» otomobil alacak... Müracaat...»

İLERLEME

Bakıyorum da, basınımızda görülen ilerleme iç ferahlatıcı...

Kendiliğimizden mi, yoksa dış olayların etkisiyle mi bilmiyorum, fakat epey ilerleme olduğu muhakkak.

Öyle ya, neydi o gazetelerimizdeki milletlerarası sosyete mensuplarının taktıkları mücevherler veya birbirlerine taktıkları yüzüklerle ilgili sütunlar dolusu tefrikalar?... Bakın, şimdi, takılan kalblerle ilgili tefrikalar yayınlamaya başladılar.

Reşit AŞÇIOĞLU



Kalenderlik

Yaktık arzu çırasını,
Etrafa duman savurduk.
Kapınca hamam tasını
Herkese ferman savurduk.
Görüp gönül hastasını
Bedava derman savurduk.
Kalan baba mirasını
Har vurup, harman savurduk.

Sabit diyarımız yoktur,
Benimsemişiz «Hiç» liği.
Posta Tatarımız yoktur,
Bunun nerde ilginçliği?
Vefakâr yârimiz yoktur,
Çok kısa insan dinçliği.
Elimizdeki gençliği
Har vurup, harman savurduk.

Tanıdığım bir bayan var,
İster apartıman katı.
Sanki bizi çok sayan var?
Kim çıkarmış böyle haltı?
Fellik fellik arayan var;
Jokey denilen bir kartı.
Övdüğümüz icraatı
Har vurup, harman savurduk.

Dolaşayım biraz yaya,
İndir beni arabacı.
Daha çok var yeni ay'a,
Gurbette züğürtlük acı.
Biz de göle çaldık maya,
Tutar belki sabret Hacı.
Taksit için gelen harcı
Har vurup, harman savurduk.

Bu devirde sadakat kıt,
Çok görmüşüz emsalini.
Lütfeden var vakıt vakıt,
İstemeden visalini.
Sevda eskidenmiş yakıt
Kerem vermiş misalini.
Biz bu tip aşk masalını
Har vurup, harman savurduk.

Gözümüz yok fazla kârda,
Darlık sarmış ortalığı.
Denedik hep itibarda
Kimin düzgünse kılığı.
Talihsizlikler hep ardarda
Ağdan kaçırdık balığı.
Üste en son «Dünyalığı»
Har vurup, harman savurduk.

Salâhattin KUTLU

Birinci lig kulüpleri transfere 15 milyon lira ayırdı. — Gazeteler —



«Ne sağcıyız, ne solcu, futbolcuyuz futbolcu!...»



— 20 —

— Beş lira vereyim mi?
— Ver!
Sonra adam, ayaklarıma baktı:
— Bu ayakkabılar senin mi? diye sordu.
— Evet, benim!
— Sen çıplak ayakla kalacaksın şimdi.
— Ayak çıplak kalır ama arkadaş, mide boş kalmaz.
— İşin yok mu senin?
— Yok!
— Daha evvel ne yapardın?
At gitsin Sıpa:
— Hastanelerde teftiş yapardım.
Ulan, kötü değil insanlar be! İnsanın ayağını çıplak bırakırken bile eziyet etmesini, bundan zevk çıkarmasını biliyorlar...
— Al beş liranı!
— Birinin ipi yok ama, kusura bakma arkadaş...
Soluğu bir köfteci dükkânında aldım. Ulan, yedi yıl içinde ne pahalanmış dünya be! Bizim hiç haberimiz yok bu gelişmelerden, bu ilerlemelerden.... Ben kendi kendime:
— Eh, bu parayla üçbeş gün idare ederim, diyordum.
Garson:
— Üç lira! demesin mi?
— Ne lan bu?... Yanlışın var arkadaş senin? Ben bir porsiyon köfte yedim, dedim.
— Tamam, üç lira işte köftenin porsiyonu.
— Vallaha mı?
— Vallahi.
— Vay anasını!...
— Bana mı sövüyorsun?
— Hadi be oradan! Sana sövüp de, elime ne geçecek. Esas sövüleceklere sövmeli.
Parayı verdim.
Garson kafasını salladı. Çıktım dışarı... Cebimde iki liram var. Yirmibeş kuruşluk fıstık alayım dedim, adam, avucumun içine üç tane koyduktan sonra:
— Para istemez, sadakam olsun! dedi.
Fırlattım suratına fıstıkları.
— Ulan iyilik de yaramıyor be!
— Senden sadaka isteyen kim ulan?
— Hiç yirmibeş kuruşluk fıstık mı olur?
— Bir liralık ver!
Fıstık da pahalanmış... Fıstığı yiye yiye asvalt yol boyunca yürüdüm.
Hayli kızmış asvalt, çıplak ayaklarımı yakıyor...
— Aldırma Sıpa, ne demiş atalarımız, «Ayağını sıcak tut, başını serin» demişler. Mademki demişler, sen de atalarını dinle!
Parkın birine girdim. Doyasıya bir su içtim belediyenin kesesinden. Şimdi uyuyacak bir yer gerek Sıpa hazretlerine! Oh, onu da buldum...
Hoş be yaşamak, köfte ye, fıstık çiğne, su iç, ondan sonra ver bağrını güneşe yat!... Yaşşa güneş baba yaşşa!... Sen olmasan halimiz harap.
Kafamı sert tahtaların üzerine koydum. Koyar koymaz Sabahat abla geldi aklıma. Şimdi kimbilir ne denli güzeldir Sabahat ablam? Arabası da vardır. Hizmetçisi, uşağı da vardır... Acaba beni yanına uşak almaz mı? Ara sıra beni yatağına da alır... Ama bu kılıkla? Olmaz!... Asla gidemezsin bu kılıkla onun yanına.
Uyumuşum... Rüyamda Sabahat ablamı gördüm. Yüzü yoktu. Dümdüzdü, gözlerinin, burnunun, ağzının olduğu yer. Sanki, kocaman bir silgiyle silmişler gibi. Gözlerini arıyorum, bir türlü bulamıyorum.
— Sabahat abla, gözlerin nerede? diyorum.
— Çaldılar, diyor.
— En güzel yerini çalmışlar Sabahat abla, en güzel yerini, diyorum.
Bir dürtmeyle uyandım:
— Kah ula!
Doğruldum... Güneş batmış, belki de gece yarısı olmuş. İri bıyıklı, iri burunlu bir bekçi:
— Sen kimsin ula! diye soruyor.
Festival başladı yine...
— Ben mi?
— Yoh bubam?
— Ben Sıpa'yım.
— Ne sipası, eşşek sipası?
— Tastamam öyle!
— Ee, bura ahir mi?
— Ne bileyim ben, uyumuş kalmışım.
— Yerin yurdun yok mu senin?
— Yok.
— Dimek yoh! Yâni bimekân.
— Polis ağzı.
— Ne didin, polisin ağzına mı didin?
— Uydurma! Öyle bir şey söylemedim.
— Nufus kâadını ver!
— Yok!
— Ula casus musun sen tüyi pozuk?...
— Tüyümü karıştırma!
— Yörü!
— Nereye?
— Karakola.
— Niye?
— Nufus kâadın yoh, bir ikâmetgâhın yoh, ayağında gondura da yoh. Tüyin de pozuk.
— Bu saydıkların, bir insanı karakola götürecek yeterli sebepler mi?
— Daha ne ossun ula ? Bi de adam mı öldürecekdin?
— Haydi babalık git işine, bırak da uyuyalım! Ne güzel, Sabahat ablamı görüyordum rüyamda, dalgama taş attın!
— Sen şindi eyiliknen gediyon mu, yoğusam zor gullanam mı?
— Kucaklayıp götüreceksen, hiç durma!
— Ben bilirim seni götürmesini.
Bir düdük, bir düdük daha!...
— Sen esaslı zurnacı olursun bekçi efendi, dedim. Ne nefes lan bu?
Bir polis, bir bekçi, düdüğe düdükle cevap verip, iki fit- fit'ten sonra, meridyen ve paralellere bakarak yerimizi tâyin ettiler. Bizim burma bıyık, polise selâmı çaktıktan sonra:
— Beyim çoh bi şüpeli gişi, dedi.
Ben şüpheli kişiymişim!... Yahu şurada kime ne zararımız vardı be?
Polis:
— Yürü hadi, dedi.
Ağzımı kokladı:
— Sarhoş değilim, dedim.
— Nerde senin ayakkabıların?
— Yok!...
— Nüfus cüzdanın?
— O da yok!
— Adın ne?
— Sıpa!
— Yürü ulan!...
— Yürüyelim arkadaşlar!...
Bekçiler koluma girdiler... Suratlarına baktım:
— Sen sağ vezirimsin, sen de sol vezirim. Nerde ulan sizin vezirlik tuğlarınız?
— Yöriii!
— Yürüyoruz işte. Sıkmayın padişahı o kadar!
Solumdaki bekçiye döndüm:
— Çoluk çocuk nasıl? diye sordum.
Cevap vermedi. Kızdım:
— Ulan, hem arkadaşmış gibi insanın koluna girersiniz, hem de sorduğuma cevap vermezsiniz. Çıkın ulan kolumdan!
— Ula elimin tersiynen bi furursam!
— Yok beee!
Komik insanlar... Fururmaymış... Fur... Fur işte ulan fur!
— Siz zaten böyle arkadaşsınız! Hem insanın koluna girersiniz, hem de fururum ha, diye tehdit edersiniz.
— Yöriii!
— Yürüyelim arkadaşlar!
Bir karakola geldik. İçeri girdik. Masanın başında komiserin biri uyuklamakta. Polis yavaşça dürttü:
— Beyim, dedi.
— Hı!
— Beyim, bi şüpheli adam getirdik.
— Kim o?
— Benim, dedim.
— Sen kimsin ulan?
Festival...
Polis:
— Deli galiba efendim, dedi.
Komiser sordu:
— Adın ne ulan senin?
— Adım Sıpa!
Polis söze karıştı:
— Deli efendim, deli, dedi.
Polise döndüm:
— Maşallah sen çok akıllısın. Bak şu anda bütün millet uyuyor, hem de mışıl mışıl, sen niye ayaktasın?
— Vururum ha!
— Vur!
— Soyadın ne ulan?
— Hoşafsever!
— Hoşafsever!
Komiser bir an duraladı... Sonra, yüzüme iyice baktı. Ben de onun yüzüne baktım:
— Vallahi tanıdım sizi komiser bey, dedim.
— Ben de seni tanıdım ulan!
— Selâmi Haksever!
— Sıpa Hoşafsever!
Güldüm:
— Yedi yıl sonra yine birbirimize kavuştuk!

(Devamı var)



Halk, rozetçilere ilgi göstermiyor. — Gazeteler —

Akbaba
Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası
SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer Caddesi, No. 8 - 10, Daire: 3. İstanbul
Telefon : 22 18 11
İLAN FİATI : Kapak içi, santimi 25 lira, iç sayfalar 40 liradır.
Fiatı : 100 kuruştur.

Çamaşır KAÇAKÇILARI

Yazan_Çizen_ Suavi Süalp

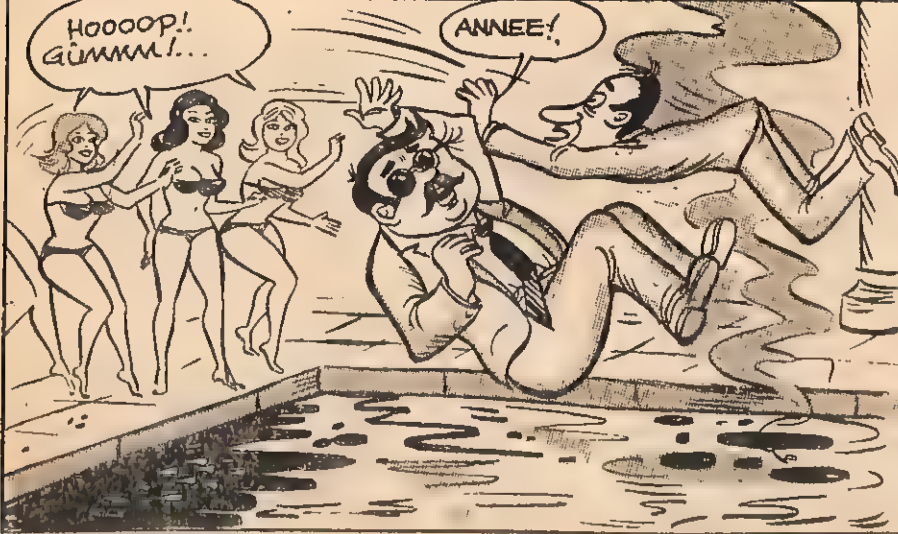
14

ŞAKİR VE HÜSNÜ EN LÜKÜŞ TARAFINDAN ZİLLİYİ KIRDIKTAN SONRA KIZIN PEŞİNDEN ÖYLE BİR YERE GİRDİLERKİ... YEME DE YANINDA YAT..

BURASI BEDRİ YENİN MEŞHUR HALVETİYDİ.. NE HABER..















Köyde aşk

çeviren: Süheylâ AYKUT

SICAK bir yaz gecesiydi ve yıldızlarla kaplı lâcivert sema altında, tatil köyü çoktan uykuya dalmıştı.

Kendini dışarı atan mösyö Dömas derin bir «Oh!» çekti. Geveze karısı Mari'nin bitmez tükenmez dırdırından, içine fenalıklar gelmişti. Fındık ağaçlarıyla çevrili dar toprak yolda, yabani otları eze eze yürüyor, arada bir durup çiçek kokularıyla bezenmiş ılık havayı, teneffüs ediyordu.

Kararsızlıkla yeniden yürümeye başladı. Bir köşeyi döndü, bir patikaya çıktı, asırlık çınar ağaçlarının arasına daldı ve... Tatlı bir kadın sesi ile olduğu yerde kaldı:

— Sen misin sevgilim? diye fısıldamıştı sahibini tanımadığı ses.

Hayretle cevap verdi:

— Belki de...

Sonra fundalıklar arasından duyulan bir hışırtı, yaklaşan bir gölge, mösyö Dömas'ın boynuna dolanan kollar ve vücuduna yapışan sımsıcak bir gövde...

— Sevgilim benim, biricik aşkım!

Ateşli dudakların birbirini bulması, uzun bir kucaklaşma, tarafların heyecanla soluması...

Tatlı bir yaz gecesinin bu sürprizi, mösyö Dömas'a öylesine unutulmaz bir mutluluk vermişti ki...

Gömleğini düzeltirken:

— Çok hoşsunuz, diye kekeledi. Fakat zannedersem birbirimizi ilk defa görüyoruz.

Kadın şaşkınlıkla sordu:

— Yoksa... Siz... Agust değil misiniz?

— Evet. Netice itibariyle ben de bir Agust sayılabilirim. Büyük babamın adıymış, üçüncü isim olarak bana takmışlar.

Dömas'ın kollarında doğrulan genç kadın ne söylemesi gerektiğini düşünürken duyduğu çıtırtılarla irkildi:

— Bir ayak sesi!... diye fısıldadı sığındığı erkeğe.

— Evet, dedi Dömas.

— Sesimizi çıkartmayalım.

Soluklarını tuttular. Yaklaşan ayak seslerine, sevgilisini arayan bir erkeğin sesi karıştı:

— Klara! Klara!...

Sonra kendi kendine mırıldandı ayak seslerinin sahibi:

— Ah cadaloz, ah!... Beni atlattın ha!

Ayak sesleri uzaklaşıp, kayboldu.

— Bu da Klara'sını kaybetmiş, dedi Dömas. Zavallı...

Kollarındaki kadın fıkırdadı:

— Bu saatte, burada buluşacaktık.

— Demek adınız Klara?...

— Evet.

— Seslendiği zaman neden cevap vermedin?

— Kuzum şaşırdınız mı siz? Beni bir başkasının kollarında görünce, kendini sizinle aldattığımı zannetmez miydi? Bu korkunç yanlışlığı nasıl anlatabilirdim ona?



OTO - STOP!

Kollarındaki kadını sevgiyle sıktı Dömas:

— Korkunç değil, çok tatlı bir yanlışlık, diye düzeltti cümleyi. Biliyor musun, karanlıkta bile çok güzel buluyorum seni.

— Oh, pek kibarsınız.

Yaklaşan bir ayak sesiyle yeniden irkildiler:

— Saklanalım, dedi Dömas.

Fındık dallarını siper ettiler.

— Gelenler bir değil, iki kişi... diye fısıldadı Klara.

Ayak sesleri büyüdü, büyüdü, sonra ayak sesleri kesilip, konuşmaları işitildi:

— Mari'm benim, diyordu bir erkek sesi. Canım sevgilim... O ahmak kocanı sonunda uyutabildin demek?

— Uyutmadım, diye fıkırdadı kadın. Saçma sapan konuşmalarla evden kaçırdım!

— Biricik sevgilim...

— Aşkımız için göze almayacağım tehlike yoktur! Çünkü seni öylesine seviyorum ki... Agust'um, erkeğim benim!

Dömas, öfkeyle fısıldadı:

— Aman Yârabbi!... Karım Mari'nin sesi bu!

— Öbür domuz da benim Agust'um! dedi Klara.

Öbürleri konuşmalarına devam ediyorlardı:

— Mutlu bir rastlantı sonucu bir araya gelebildik, diyordu Mari. Yoksa beni evde bulamıyacaktın. Peki, sen karını nasıl atlattın?

— Klara'yı mı?... Hiç de zor olmadı.

Karısı aklına gelince, paniğe kapıldı birden. Klara, kendisini Mari'nin kolları arasında görürse kıyamet kopardı:

— Haydi gel, çabuk gidelim buradan, diye fısıldadı.

Ayak sesleri ve konuşmalar kaybolunca:

— Domuzlar! diye homurdandı Dömas.

Klara kollarını erkeğin boynuna dolarken, kendinden geçmişcesine fısıldadı:

— Hem de nasıl... Kocam olacak aptal, demek bu korkunç kadınla aldatıyormuş beni. Sadece korkunç olsa, gene neyse ya, üstelik çirkefin biri!

— Yavaş ol, diye çıkıştı Dömas. Unutma ki, kötülediğin benim karımdır! Fakat ikisine de söyleyeceklerim var!

— Öbürü de benim kocam ayol... Ellerime geçirirsem, ben de yapacağımı biliyorum.

— Haydi gidelim.

Evin kapısını bir tekmede açan Dömas:

— İçerde kimse yok mu? diye bağırdı.

— Kapıyı vurmadan giren bu saygısız da kim? diye söylenerek yataktan fırladı Agust.

Mari çırılçıplak hâlâ yataktaydı

Dömas kükredi:

— Sizi suçüstü yakaladım!

Agust, Dömas'ı yatıştırmak için:

— Gel sevgilim, bırak ne halleri varsa görsünler, biz de bir oda buluruz kendimize, diye elin adamının boynuna sarılan karısını görünce, bir şaşkınlık çığlığı da o attı:

— Ya ben ne yaptım? Bizimki gayrımeşru davranış da, sizinki pek mi meşru yâni? Benim karımın senin yanında ne işi var?

Gürültü büyümüştü.

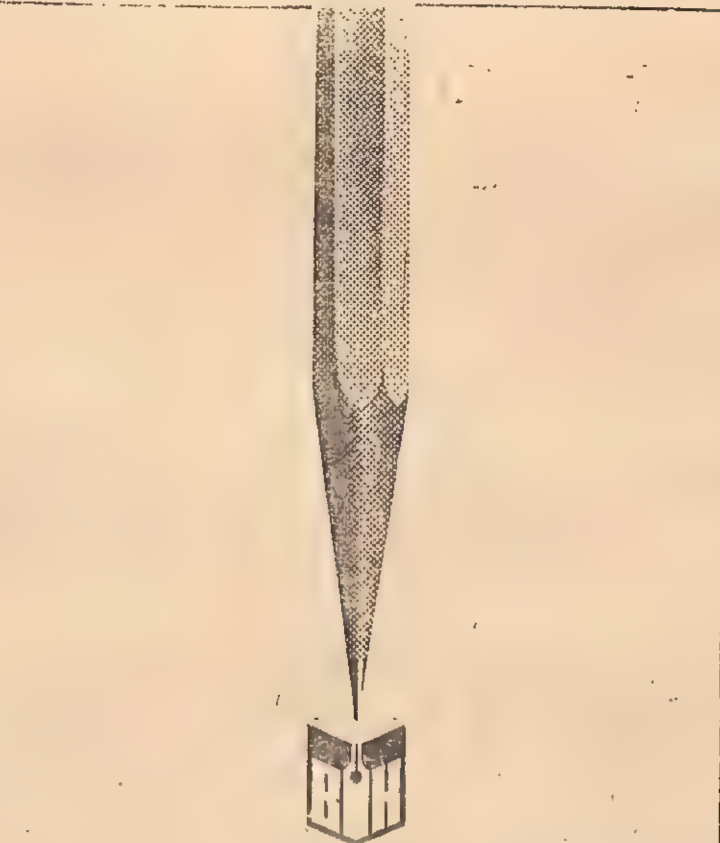
— Bir dakika, diye seslendi Mari. Bir mevsimliğine geldiğimiz şu köyde, millete rezil olmayalım. Olanları, gece karanlığının azizliği kabul edip susalım.

— Evet, öyle olsun, dedi Klara... Ailece yakınlaşmayı «İhanet» diye niteleyip dillere düşmeyelim. Olan oldu bir kere ve kimsenin kimseden bir alacağı yok.

Sonra Mari'nin kocası Dömas'ın koluna girdi:

— Gel şekerim, dedi, bir oda da biz bulalım, birimiz karımızdan, birimiz kocamızdan bir güzel intikam alalım!

Guy Panam'dan
çeviren:
Süheylâ AYKUT



İyi plânlanan ve yürütülen
bir reklâm ve tanıtma faaliyeti
bir müessese için
masraf kapısı olmaktan çıkar;
karşılığını kat kat getirir.

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın: 1663 — 98)

Milletler Gülüyor



Doktorda

Gözlerinden şikâyetçi olan genç, doktora gitmişti. Doktor, hastanın gözlerini muayene ettikten sonra, masanın üstünde duran kül tablasını gösterdi:

— Bu ne?

Gösterilen şeye dikkatle bakan hasta cevap verdi:

— Tencere!

Doktor, vazoyu gösterdi:

— Peki, bu ne?

— Güğüm.

Doktor sabırlı adamdı. Baston gösterdi, silâh cevabı aldı, kalem gösterdi, baston cevabı aldı. Bu sefer çeşitli büyüklükteki harflerin başına gitti doktor. «A» yı gösterdiğ hasta «Z» dedi, «C» yi gösterdi, hasta «F» dedi, «I» yı gösterdi, hasta «Y» dedi.

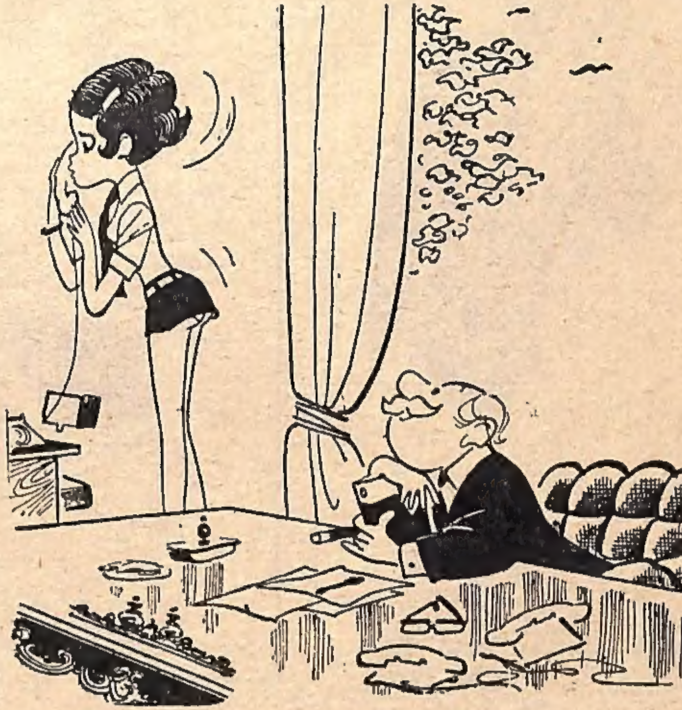
Masasına oturan doktor düşünmeye başladı. Hasta endişeyle sordu:

— Gözlük vermeyi mi düşünüyorsunuz doktor?

— Hayır, dedi beriki. Kolunuza girip sizi dolaştıracak bir boş adam bulmak istiyorum!



— Müjde, anne... Nişanlandım!..



— Eteklerin ne kadar kısalacağını bilmiyorum... Ama bildiğim şu ki, ne kadar çok kısalırsa, aylığım o nisbette artıyor!

Saymış ama...

Genç paraşütçü namzedi, ilk atlayışını yapacaktı. Hocası talimatı defalarca tekrarladıktan sonra işaret etti, delikanlı kendini boşluğa attı, açılmayan paraşütü ile taş gibi yere inen genç, «Güm» diye bir ses çıkarttı!

Öfkeyle olay yerine koşan hoca:

— Ne oldu? diye bağırdı. Ben size üç kere saydıktan sonra paraşütün ipini çekin dememiş miydim?

Baygınlıklar geçiren delikanlı:

— Sa... Sa... Saydım e... efendim, diye cevap verdi. Biii... biiii... biiiir de... de... dedim, ii... iii... iii... iiiki de... deee... dedim, üüü... üüüçe va... vaakit ka... kaaa... kaaalmadan yeee... yeeere indim!

Beğenmemiş!

Az önce nikâhları kıyılmış, belediye dairesinden çıkıyorlardı. Delikanlı neşelendikçe genç kızın suratı asılıyor, eşi espri yaptıkça somurtup duruyordu. Dayanamayan adam:

— Kuzum, dedi, evi beğenmedin, ev değiştirdik. Eşyaları beğenmedin, yenisini alırız dedik. Yine de güldüğünü göremedik. Neyin var?

Diğeri öfkeyle cevap verdi:

— Neyin var, neyin var! Neyim olacak... Nikâh memuruna «Evet» derken, bu sefer de sesinin tonunu beğenmedim!

Ne yapıyor?

Sabrı taşan adam:

— Josef! diye bağırdı. Çalışırken ıslık çalmak da ne oluyor?

Şaşıran uşak:

— Fakat... diye kekeledi. Ben

— Ya ne yapıyorsun?

— Sadece ıslık çalıyorum!



— İğneyi koluma yapınız.. Kalçam daha çok görünen yerimdir!

Nerde o eski lokomotifler?

Taşra istasyonunda büyük bir kargaşalık vardı. Demiryolu işçileri grev yapmış, bir saat gecikmiş olmasına rağmen Paris'e hareket edecek olan tren, bir türlü kalkamamıştı. Gar şefi ne yapacağını düşünürken, odasına giren ufak tefek bir ihtiyar:

— Eğer bir mahzuru yoksa treni ben götüreyim, dedi.

Biraz sevinç, biraz şaşkınlıkla yerinden fırladı şef:

— Lokomotif sürücülüğünden anlar mısınız?

— Emekliye ayrılmadan önce makine mühendisiydim. Hele gençliğimde hizmete girecek lokomotiflerin deneme seferlerini benden başkasına yaptırmazlardı.

İhtiyarın gösterdiği diplomaları dikkatle inceleyen şef:

— Pekâlâ, dedi. Tren ilelebet garda duracak değil ya, buyrun geçin.

Ufak tefek ihtiyar, lokomotife girdi, düdüğü çekti, önce yavaş, sonra daha büyük bir hızla gözden kaybolup gitti.

Olaydan telsizle haberdar edilen Paris gar şefi, haberi alır almaz treni karşısında görünce hayretle:

— Bunu nasıl başardığınızı anlayamadım, diye kekeledi. Bir saat rötarla hareket eden bir trenin, Paris'e vaktinden bir saat önce vardığını ilk defa görüyorum.

Ceketindeki tozları silkeleyen sapsarı benizli ihtiyar:

— Allahın belâsı şu yeni makinelerin sayesinde daha çok şeyler görürüz, dedi. Gençliğimde kullanılanlara hiç benzemiyor. Lokomotifi, teslim aldığım istasyonda bir çalıştırdım, Paris'e gelinceye kadar frenini zor buldum!



— Gelecek sene sizin de Anneler Gününde tebrik edilmeniz için küçük bir şey lâzım!...

Açıkgöz kız

Kiliseye giren düğün alayının çıkışını bekleyen Toto:

— Gelini gördünüz mü? diye arkadaşlarına seslendi. Ne açıkgöz kız. Kiliseye bir ihtiyarın kolunda girdi, çıkarken bir gencin kolunda... Bakalım ilerde daha kimlerin koluna girecek?

O kadar ıslandı ki...

Pazar gününü değerlendirmek isteyen Marius, ırmak kenarında balık tutuyordu. Oltasını henüz suya atmıştı ki, onbeş yirmi adım ilerde genç bir adamın, elbiseleriyle birlikte suya atladığını gördü. Bir an şaşırdı Marius. Yüzecek dese, yüzecek insan önce soyunurdu. Ayağı kaymıştır dese, kazaya uğrayan insan kurtulmak için çırpınırdı. Bu, hiçbir gayret göstermiyordu. Ne kulaç atıyor, ne «İmdat» diye bağırıyordu.

Marius kararını vererek suya atladı, adamı tuttuğu gibi kıyıya çıkardı.

Fakat aksilik bu ya, oltayı hazırlarken, adam tutup kendini yeniden ırmağa atmasın mı? Balık takımını bir kenara bırakan Marius da arkasından... Yine adamı belinden kavradı, uzun mücadeleden sonra kıyıya taşıdı. Marius kurtarır da adam durur mu? O, kendini suya attıkça Marius kurtardı, Marius kurtardıkça adam kendini suya attı!

Sonunda ikisi de yoruldu bu işten. Gönlünce boğulmanın mümkün olmadığını anlayan adam bir süre düşündükten sonra, cebinden çıkardığı uzun bir ipi, tırmandığı ağacın dalına bağladı. Marius bir vatandaşı kurtarmaktan memnun, döndü oltasının başına. Aradan bir kaç dakika geçmişti ki, kır bekçisinin sesiyle fırladı yerinden:

— Burnunuzun dibinde bir adam kendini ağaca asıyor da, görmüyor musunuz? diye bağırıyordu bekçi.

Bir bekçiye, bir de ağaçta sallanıp duran adama bakan Marius:

— O mu ,dedi. O kadar çok suya daldı ki, kurumak için kendini ipe çekti zannettim!

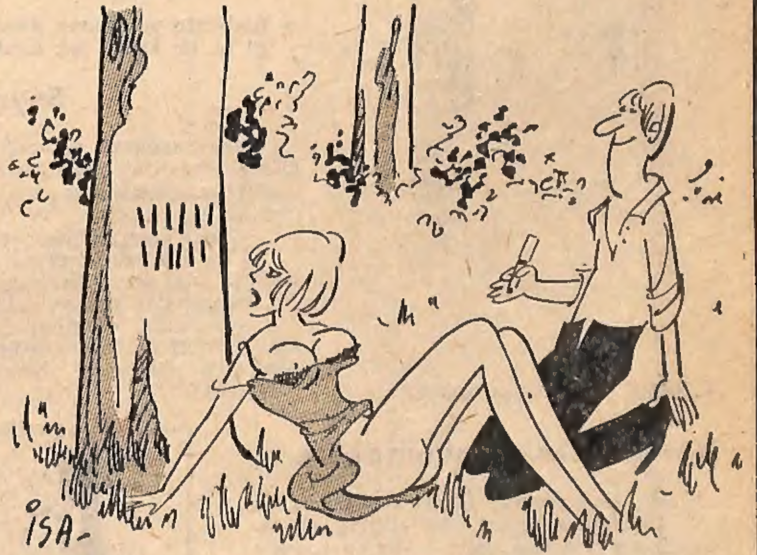
Dünya Karikatürleri



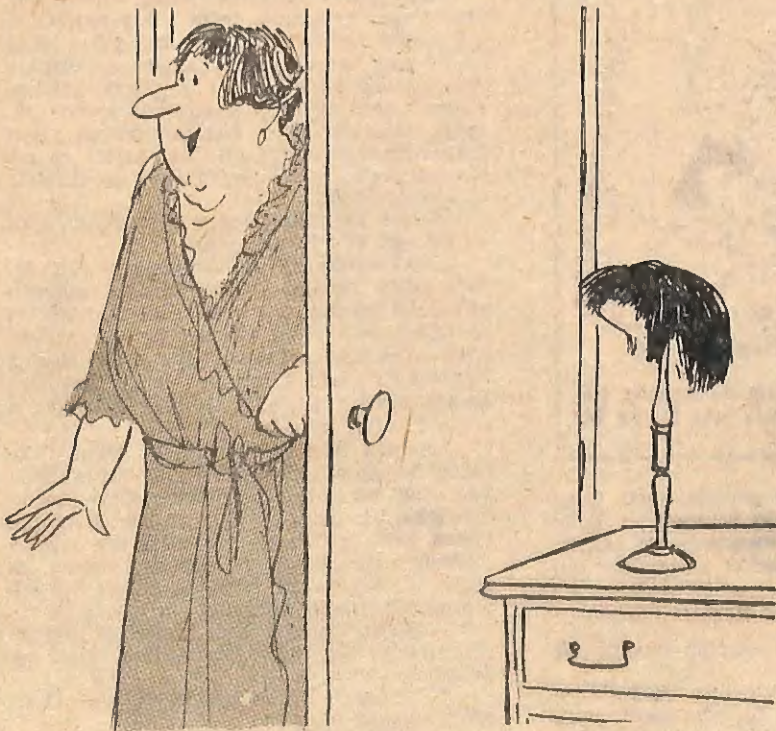
— BAĞIRMAYA HAKKIN YOK. MUKAYESEMDE SENİ DAHA ÇOK BEĞENDİM !..



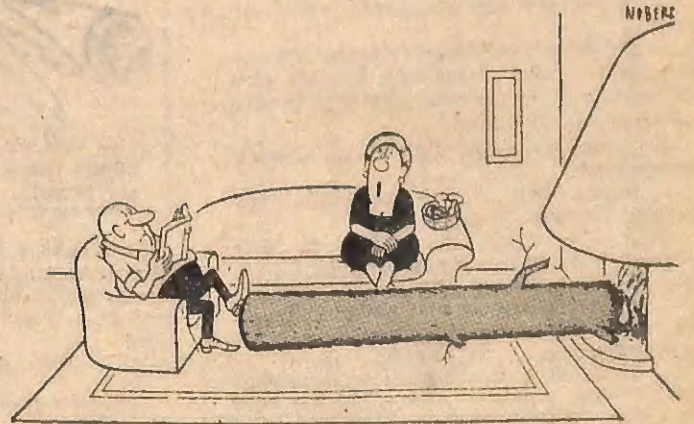
— AYIP, AYIP ... SENİ EVDE YETERİ KADAR BENDE ŞIMARTMIYOR MUYUM ?..



— BUNA İMKÂN YOK SEVGİLİM. YİNE HİLE YAPTIN GALİBA ?..



— BENİM YUL BRYNNER'İM NEREDE BAKİİİM ?..



— POOOL !.. BIKTIM BU TEMBELLİĞİNDEN !..

1968 YILINDA

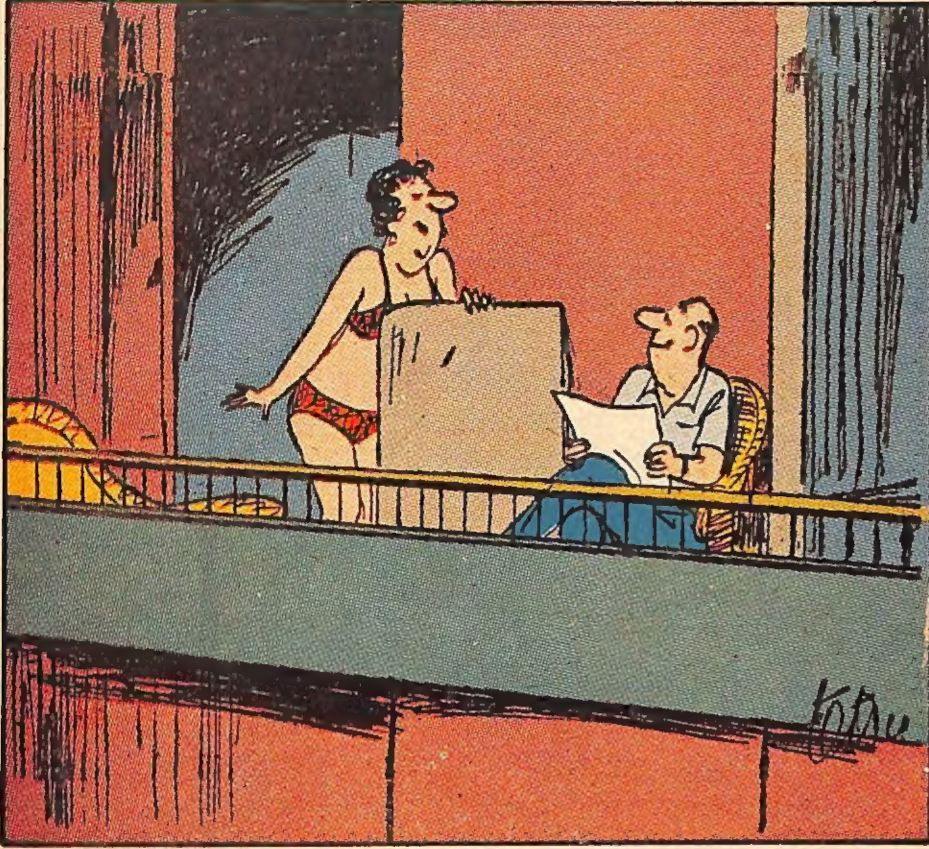


MİLYONLARDAN BİR DEMET

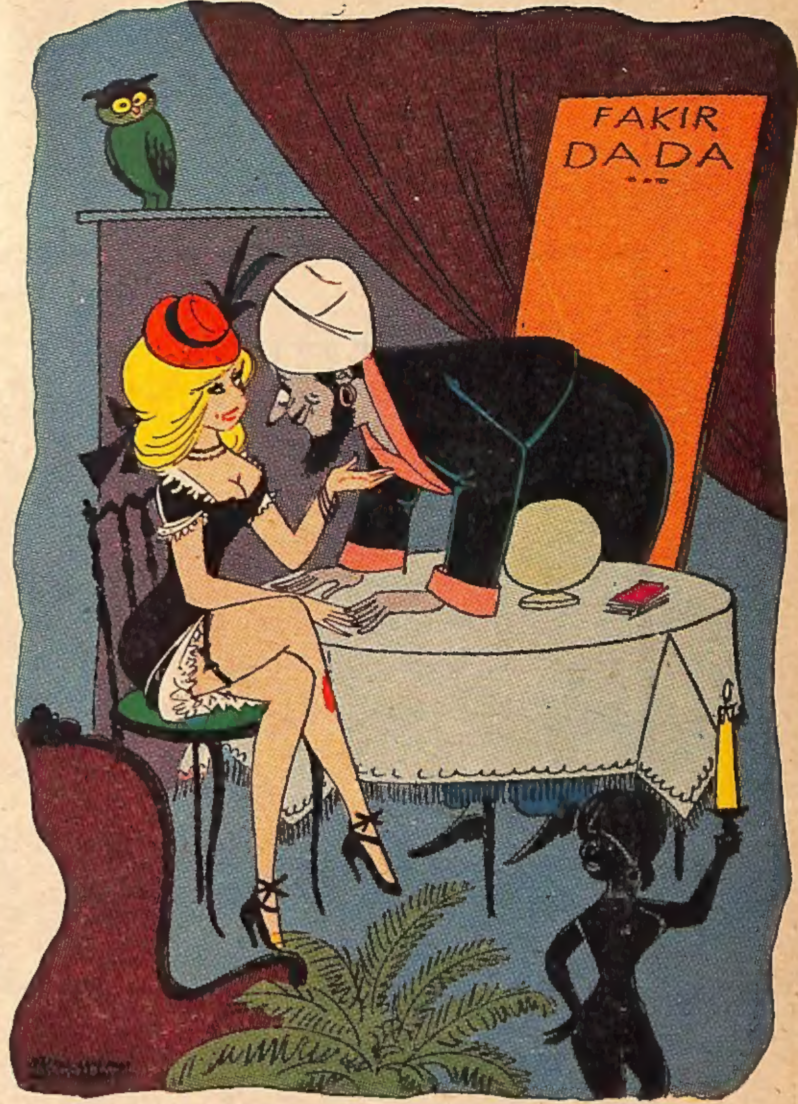
T.C. ZİRAAT BANKASI

(Basın : 10113 — 99)

Akbaba



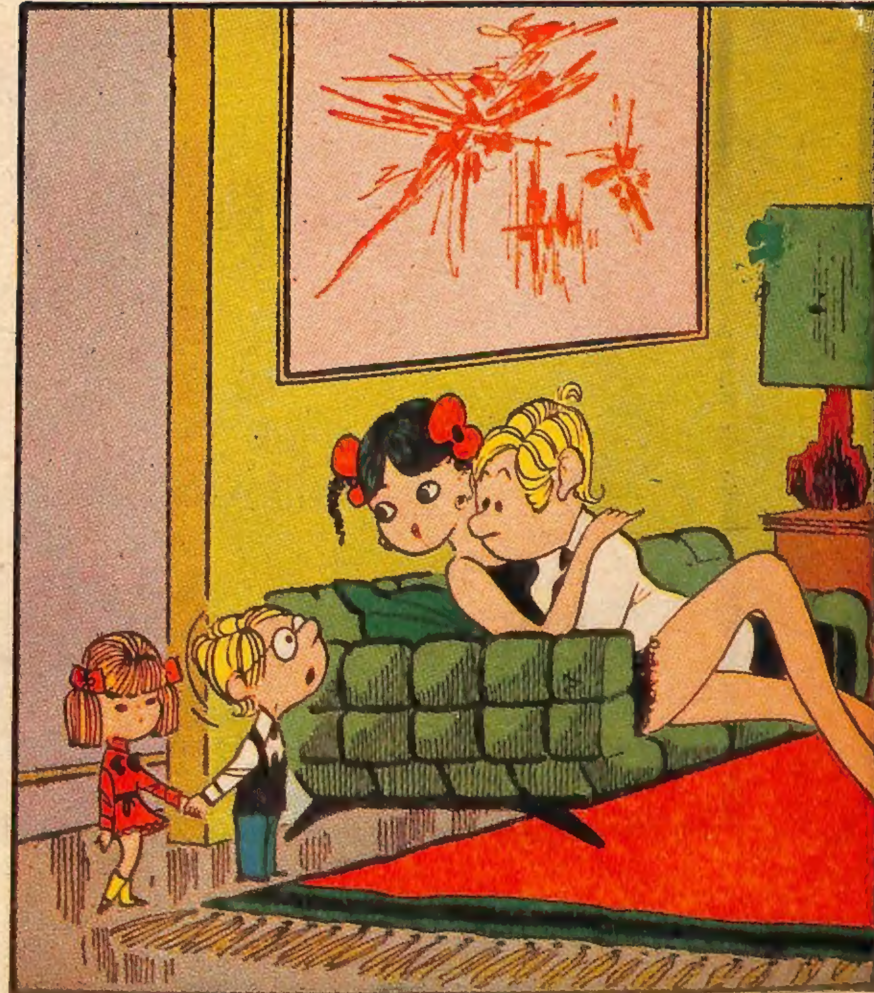
— EĞER İLGİLENİRSENİZ GÜNEŞ BANYOSU YAPACAĞIMI HABER VEREYİM DEDİM !..



— AMMA BEN SADECE ELİMDEKİ ÇİZGİLERİ GÖSTERMEYE GELMİŞTİM !..



— EEE !.. BEN ANADAN DOĞMA YÜZÜCÜYÜM !..



— KANAPEYİ DAHA UZUN ZAMAN İŞGAL EDECEK MİSİNİZ ?..